

SAMENVATTING

'BEHOEFTEONDERZOEK NAAR PERSONEN MET EEN HANDICAP EN PERSONEN MET EEN CHRONISCHE ZIEKTE IN GENT'

(INCLUSIEF NATRAJECT)

REDACTIE:

Eva Van Hove (onderzoeker)

**Stijn Vandevelde, Claudia Claes, Jos van Loon, Griet Verschelden en
Geert Van Hove (promotoren)**

Hogeschool Gent
Departement Sociaal-Agogisch Werk/Faculteit Mens en Welzijn

met medewerking van

Universiteit Gent
Vakgroep Orthopedagogiek

Stichting Arduin

IN OPDRACHT VAN:

Stad Gent
Departement Bevolking en Welzijn
Dienst Sociale Voorzieningen
Cel Personen met een handicap

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf	4
Dankwoord	6
1 Probleemstelling en doelstellingen	7
1.1 Context van het onderzoek.....	7
1.2 Theoretisch kader	9
1.3 Probleemstelling en doelstellingen	12
2 Methodologie algemeen	13
3 Secundaire analyse van bestaande databanken	15
3.1 Inleiding	15
3.2 Getrapte zoektocht.....	16
3.3 Besluit	17
4 Resultaten behoefteonderzoek	22
4.1 Methodologie	22
4.2 Algemene profielgegevens van personen met een beperking in de Stad Gent (op basis van de steekproef)	23
4.3 Objectieve en subjectieve ervaren Kwaliteit van Bestaan per levensdomein (op basis van de POS)	37
4.4 De wensen, dromen en aspiraties van mensen en het belang van ieder domein van Kwaliteit van Bestaan	42
4.5 De ondersteuningsbehoeften van personen met een beperking per levensdomein (op basis van de SIS)	46
4.6 Informatie rond kennis, gebruik en houding tegenover de dienstverlening in de Stad Gent.	48
5 Algemeen besluit en discussie	64
6 Bijlagen	78
6.1 Indicatoren per domein.....	79
6.1.1 Domein Persoonlijke ontwikkeling.....	79
6.1.1.1 Ondersteuning	79
6.1.1.2 Media en ICT	79
6.1.1.3 Levenslang leren.....	79
6.1.2 Domein Zelfbepaling	80
6.1.2.1 Behoeften / aspiraties / wensen / dromen	80
6.1.3 Domein Persoonlijke relaties	81
6.1.3.1 Sociale netwerken	81
6.1.3.2 Situatie mantelzorgers / gezinsleden	81
6.1.4 Domein Sociale Inclusie.....	81
6.1.4.1 Vrije tijd / sport / cultuur	81
6.1.4.2 Politieke participatie	82
6.1.4.3 Mobiliteit.....	82
6.1.5 Domein Rechten	83
6.1.5.1 Dienstverlening en toelagen van de Stad Gent en OCMW Gent.....	83
6.1.5.2 Integrale toegankelijkheid (5 B's).....	83
6.1.6 Domein Emotioneel welbevinden	84
6.1.6.1 Welzijn	84
6.1.7 Domein Fysiek welbevinden	84
6.1.7.1 Gezondheid	84
6.1.8 Domein Materieel welbevinden	85
6.1.8.1 Inkomen	85

Samenvatting

'Behoeftteonderzoek naar personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in Gent'
Hogeschool Gent, Departement Sociaal-Agogisch Werk, Universiteit Gent, Vakgroep Orthopedagogiek en
Stichting Arduin

6.1.8.2	Arbeid.....	85
6.1.8.3	Wonen.....	86
6.2	Matrix met voorbeeldindicatoren per domein	87

Samenvatting

*'Behoefteteonderzoek naar personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in Gent'
Hogeschool Gent, Departement Sociaal-Agogisch Werk, Universiteit Gent, Vakgroep Orthopedagogiek en
Stichting Arduin*

Woord vooraf

Deze samenvatting beschrijft de voornaamste resultaten van het onderzoeksproject en het gevolgde na-traject bij het *'Behoefteteonderzoek naar personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in Gent'*.

Het project ging van start op 1 maart 2009 en liep tot 28 februari 2010. Het na-traject liep van 1 maart 2010 tot en met eind 2011 en omvatte, naast een tweede bevraging, tevens een studiedag waarop de resultaten werden bekendgemaakt (8 november 2011). Het project en na-traject werden uitgevoerd door de Hogeschool Gent (departement Sociaal-Agogisch Werk/Faculteit Mens en Welzijn) in samenwerking met de Universiteit Gent (vakgroep Orthopedagogiek) en Stichting Arduin in opdracht van de Stad Gent, Departement Bevolking en Welzijn, Dienst Sociale Voorzieningen, Cel Personen met een handicap.

Het project werd begeleid door een stuurgroep, vertegenwoordigd door mensen uit het werkveld, vertegenwoordigers vanuit verschillende diensten van de Stad Gent en academische instellingen.

De stuurgroep kwam 6 keer bij elkaar voor de inhoudelijke en organisatorische vormgeving van het project.

De leden van deze stuurgroep waren:

Luc De Baets, SAPH
Marianne Labre, Stad Gent, Jeugddienst
Eleke Langerdaert, kabinetsmedewerker Schepen Tom Balthazar
Bea Maes, KUL- Vakgroep Orthopedagogiek
Christophe Pyra, Provinciaal Steunpunt Sociale Planning
Rudi Roose, Universiteit Gent
Dirk Van Damme, OCMW
Stefan Van Hove, Dienst Sociale Voorzieningen (*opdrachtgever*)
Inge Van Isterdael, Stad Gent, Dienst Sociale Voorzieningen (*opdrachtgever*)
Tom Van Nieuwenhove, Stad Gent, Stadmedewerker Departement Bevolking en Welzijn
Mieke Van Opstal, Provinciaal Steunpunt Sociale Planning
Els Verhasselt, Stad Gent, Dataplanning
Irmine Vermandere, Stad Gent, Dienst Wonen

De onderzoeksploeg bestond uit volgende personen:

Eva Van Hove, Hogeschool Gent: onderzoeker
Stijn Vandeveld, Hogeschool Gent: promotor
Claudia Claes, Hogeschool Gent: co-promotor
Griet Verschelden, Hogeschool Gent: co-promotor
Geert Van Hove, Universiteit Gent: co-promotor
Jos van Loon, Universiteit Gent en Stichting Arduin: co-promotor

Deze samenvatting bestaat uit 5 hoofdstukken.

In **hoofdstuk 1** wordt ingegaan op de probleemstelling en doelstellingen.

Hoofdstuk 2 beschrijft de methodologie.

Hoofdstuk 3 vat de belangrijkste conclusies van de secundaire analyse samen.

Hoofdstuk 4 focust op het eigenlijke empirische onderzoek en de resultaten hiervan. In voorliggende versie wordt hierbij gefocust op de cijfers van zowel de eerste als de tweede studie. Een aantal resultaten slaan enkel op gegevens verzameld in de eerste fase van het project.

In **hoofdstuk 5** worden de besluiten en slotbeschouwingen geformuleerd.

Tot slot geven we hier graag nog mee dat in deze samenvatting, bij het verwijzen naar de respondenten steeds de mannelijke persoon gebruikt wordt. Uiteraard worden hiermee zowel mannen als vrouwen bedoeld. We hebben zo weinig mogelijk afkortingen gebruikt. Om de leesbaarheid van het rapport evenwel te verhogen, werd in een aantal gevallen toch voor een afkorting gekozen. Concreet gaat dit om NAH (personen met een Niet-Aangeboren Hersenletstel) en ASS (personen met een Autismespectrum Stoornis). Percentages werden, op een aantal uitzonderingen na, enkel vermeld indien de respondentengroep meer dan 100 bedraagt.

Dankwoord

Een kort woord van dank aan verschillende instanties en mensen die dit project mee mogelijk hebben gemaakt:

De opdrachtgever: de Stad Gent, Departement Bevolking en Welzijn, Dienst Sociale Voorzieningen, Cel Personen met een handicap en in het bijzonder Stefan Van Hove (directeur), Inge Van Isterdael (sociaal consulente) en Sabien Blondeel (sociaal consulente), voor de vlotte en aangename samenwerking.

De Hogeschool Gent, Departement Sociaal-Agogisch Werk; de Universiteit Gent, Vakgroep Orthopedagogiek en Stichting Arduin voor de fijne samenwerking en het creëren van de nodige voorwaarden om dit project te kunnen uitvoeren.

Alle leden van de stuurgroep voor hun waardevolle en gewaardeerde advies.

De volledige onderzoeksploeg bestaande uit Eva Van Hove (onderzoeker tot en met 31 december 2009), Claudia Claes, Griet Verschelden, Jos van Loon en Geert Van Hove voor het samen uitvoeren van dit project.

Dank aan alle instanties die bereid waren tot het aanleveren van relevant materiaal voor het kunnen uitvoeren van de secundaire analyse.

Alle personen met een handicap en/of chronische ziekte uit de Stad Gent die aan dit onderzoeksproject hebben meegewerkt en zo een onmisbare bijdrage hebben geleverd aan het welslagen van dit project.

Dank aan Stichting Arduin en cliënten voor de grondige training in de interviews.

Dank aan de studenten van de Universiteit Gent, Opleiding 'Orthopedagogiek', opleidingsonderdeel 'Disability Studies' en 'Pedagogische en Sociaalagogische Praxis' voor hun deelname aan dit onderzoek.

Dank aan de studenten van Hogeschool Gent, opleiding Prof. Bachelor in de Orthopedagogie voor de ontwikkeling van creatieve communicatie-tools naar de onderzoeksgroep.

Alle andere medewerkers en collega's die dit project mee hielpen mogelijk maken, zowel praktisch als inhoudelijk, in het bijzonder aan Liesbeth Lambert voor de waardevolle ondersteuning en Anne Vermeire voor de laatste hulp bij de lay-out van dit onderzoeksrapport.

Hartelijk dank !

Stijn Vandevelde
November 2011

1 Probleemstelling en doelstellingen

1.1 Context van het onderzoek

Het Gentse stadsbestuur wil dat elke Gentenaar tegen 2020 toegang heeft tot alles wat de samenleving te bieden heeft en dat elke Gentenaar gelijke toegang heeft tot kwaliteitsvol leven, wonen en werken.

Meer dan 10 % van de wereldbevolking heeft een handicap. Deze personen moeten dezelfde rechten hebben als elke andere burger. Om ook voor Gentenaars met een handicap het doel van het stadsbestuur te realiseren, is nood aan een goed onderbouwd en inclusief beleid, dat uitgaat van een sterke visie op de problematiek en rekening houdt met de bijzondere eigenheid, noden en behoeften van deze bevolkingsgroep.

Een wetenschappelijk onderbouwd behoefteonderzoek dient de basis te vormen voor de ontwikkeling van dit inclusief beleid in de stad Gent. Daarom werd het 'Behoefteonderzoek naar personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in Gent' uitgevoerd. Het behoefteonderzoek neemt de eerste plaats in van 40 acties voor een toegankelijker Gent, neergeschreven in de nota 'Gent toegankelijk voor iedereen'.

In de eerste plaats wilde het stadsbestuur een duidelijk zicht krijgen op de samenstelling van de groep 'personen met een handicap' en een duidelijke omschrijving van hun profiel in het Gentse. Hiertoe heeft het behoefteonderzoek een kwantitatief luik.

In de tweede plaats wenste het stadsbestuur een kwalitatief onderzoeksluik om een antwoord te krijgen op de vraag: Welke behoeften en obstakels ervaren personen met een handicap op alle mogelijke levensdomeinen en in het gebruik van de dienstverlening van de stad en het OCMW?

Voor de uitvoering van een onderzoek diende de te bestuderen groep duidelijk gedefinieerd te worden. De stad Gent hanteert zelf volgende definitie:

"Personen met een handicap omvat personen met langdurige fysieke, mentale, intellectuele of zintuiglijke beperkingen die hen in wisselwerking met diverse drempels kunnen beletten volledig, effectief en op voet van gelijkheid met anderen te participeren in de samenleving (Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, New York, 13 december 2006)."

Deze definitie vertoont veel parallellen met de wetenschappelijke definities van AAIDD en ICF (Wehmeyer et al., 2008; Buntinx, 2003; <http://www.aidd.org/>; <http://www.who.int/classifications/icf/en/>).

In het kader van dit onderzoek, worden volgende deelgroepen tot de groep *personen met een beperking* gerekend:

- personen met een fysieke beperking;
- personen met een visuele beperking;
- personen met een auditieve beperking;
- personen met een verstandelijke beperking;
- personen met Autisme Spectrum Stoornissen;
- personen met een chronische ziekte;
- personen met een Niet Aangeboren Hersenletsel.

In principe behoren personen met een psychische beperking ook tot deze bevolkingsgroep. Binnen dit behoefteonderzoek is echter geen onderzoek gedaan naar deze populatie.

Naast de te bestuderen bevolkingsgroep, dient ook het onderwerp van dit onderzoek te worden verduidelijkt. Het betreft de behoeften die personen met een beperking ervaren en de obstakels die hen beletten om gelijke toegang te hebben tot kwaliteitsvol leven.

Het streefdoel van het behoefteonderzoek was om een antwoord te vinden op de vraag hoe het stadsbestuur er mee voor kan zorgen dat personen met een beperking toegang hebben tot alles wat de samenleving te bieden heeft. In de samenleving kunnen verschillende levensdomeinen worden onderscheiden. Vanuit de Gentse stadsdiensten werden volgende thema's als relevante onderzoeksdomeinen vooropgesteld:

- vrije tijd;
- politieke participatie;
- media en ICT;
- gezondheid;
- mobiliteit;
- wonen;
- arbeid;
- levenslang leren;
- inkomen;
- welzijn;
- sociale netwerken;
- ondersteuning;
- behoeften;
- dienstverlening;
- situatie mantelzorgers;
- integrale toegankelijkheid.

De plaats die personen met een beperking hebben binnen al deze levensdomeinen, heeft te maken met hun sociale positie. In een inclusief beleid wordt gestreden voor een gelijkwaardige positie van alle mensen in de samenleving.

1.2 Theoretisch kader

Onderstaande tekst gaat kort in op de visie ten aanzien van de sociale positie van personen met een handicap en/of een chronische ziekte, die bij de uitvoering van dit onderzoek het uitgangspunt vormde. Hierbij hebben we ons laten leiden door een *Quality of Life*-denken (Kwaliteit van Bestaan), dat door de verschillende instellingen van de betrokken onderzoekers (Hogeschool Gent, Departement Sociaal-Agogisch Werk; Universiteit Gent, Vakgroep Orthopedagogiek en Stichting Arduin) sterk wordt onderschreven en dat ook binnen de AssociatieOnderzoeksGroep '*Verbijzonderde Maatschappelijke Situaties*' (waarbinnen dit project zich situeert) als richtinggevend kader wordt gebruikt. Hoewel het binnen de grenzen van dit rapport niet mogelijk is deze visie zeer uitgebreid toe te lichten, willen we toch de meest essentiële aspecten vermelden. Voor een meer uitgebreide kadering willen we hierbij verwijzen naar verschillende (vaak in samenwerking tot stand gebrachte) publicaties van de onderzoekers (cf. bvb. Claes et al., 2009; Van Hove, 1997; van Loon et al., 2008).

Sinds enige tijd en vooral sedert de jaren '90 is denken over personen met een beperking sterk beïnvloed door het *Quality-of-Life* paradigma. Belangrijke nationale en internationale auteurs (cf. onder meer Brown & Brown, 2003, Schalock et al., 2007, Van Hove, 1997; van Loon, 2008) wijzen in dit kader op de gelijkwaardigheid van personen met en zonder een (functie)beperking, waardoor concepten als *zelfbepaling*, *emancipatie*, *inclusie*, *persoonlijke ontplooiing*, en *ondersteuning* sterk op de voorgrond komen te staan.

In het denken rond Kwaliteit van Bestaan wordt recent gefocust op het *multidimensionele* karakter van dit concept en gaat veel aandacht uit naar het bepalen van belangrijke domeinen en het in kaart brengen en meten van relevante indicatoren die hiermee corresponderen. van Loon (2008, p. 65) beschrijft treffend hoe 'Kwaliteit van Bestaan' beïnvloed wordt door 'persoonlijke en omgevingsfactoren en de interacties daartussen. Men dient daarom Kwaliteit van Bestaan te evalueren en te meten op basis van zowel subjectieve als objectieve indicatoren'. Vanuit deze optiek kon de uitvoering van het behoefteonderzoek o.i. goed aansluiten bij de onderzoekscontext, waarbij aangegeven wordt dat een goed onderbouwd en inclusief beleid uitgaat van een sterke visie op de problematiek en rekening dient te houden met de bijzondere eigenheid, noden en behoeften van deze bevolkingsgroep.

Als richtinggevend kader zijn we in het onderzoek uitgegaan van de volgende uitgangspunten (van Loon, 2008, p. 65):

"Bij de Kwaliteit van Bestaan voor mensen met beperkingen gaat het om hetzelfde als dat wat belangrijk is voor iedereen."

"Kwaliteit van Bestaan wordt vergroot als mensen zelf participeren in beslissingen over hun eigen leven."

"Kwaliteit van Bestaan wordt vergroot door mensen in hun eigen plaatselijke samenleving te accepteren en volledig te integreren."

Essentieel hierbij is, zoals ook van Loon aangeeft, dat handicaps gezien worden als een 'multidimensionele toestand van menselijk functioneren in relatie tot eisen uit de omgeving' (Thompson, 2008, p. 45). In dit verband worden acht domeinen van Kwaliteit van Bestaan onderscheiden die zich laten clusteren in drie factoren (cf. Schalock, 2008), die volgens recent onderzoek universeel zijn (Jenaro et al., 2005, Schalock et al. 2005) (cf. tabel 1).

FACTOR	DOMEIN	VOORBEELD INDICATOREN
Onafhankelijkheid	Persoonlijke ontwikkeling	Onderwijsniveau, persoonlijke vaardigheden, adaptief gedrag
	Zelfbepaling	Keuzes/beslissingen, zelfstandigheid
Sociale participatie	Persoonlijke relaties	Sociale netwerken, vriendschappen, sociale activiteiten
	Sociale inclusie	Integratie/participatie in de maatschappij, rol in de maatschappij
	Rechten	Mensenrechten (respect, waardigheid) / Juridisch (toegang tot juridische hulp)
Welzijn	Emotioneel welzijn	Veiligheid, positieve verwachtingen
	Fysiek welzijn	Gezondheids- en voedingstoestand
	Materieel welzijn	Financiën

Conceptueel model van Kwaliteit van Bestaan (naar Schalock, 2008, p. 25)

Om te kunnen omgaan met de voornoemde eisen vanuit de omgeving is het noodzakelijk te focussen op die ondersteuning die nodig is om mensen actief te kunnen laten deelnemen aan het dagelijkse leven, zoals ze dit zelf willen. Het in kaart brengen van deze ondersteuningsbehoeften is dan ook een *conditio sine qua non* voor het ontwikkelen van een inclusief beleid. Dit is evenwel niet evident gezien ondersteuningsbehoeften niet steeds 'direct' te meten zijn, maar vaak via herhaaldelijke observaties en interviews in kaart dienen te worden gebracht.

Pas zeer recent werden ook een aantal gestandaardiseerde instrumenten hiertoe ontwikkeld, die in het kader van dit behoefteonderzoek een essentiële meerwaarde betekenen. Zij zijn de neerslag van een veranderend denken over

Samenvatting

'Behoeftteonderzoek naar personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in Gent'
 Hogeschool Gent, Departement Sociaal-Agogisch Werk, Universiteit Gent, Vakgroep Orthopedagogiek en
 Stichting Arduin

Kwaliteit van Bestaan, dat de laatste jaren evolueerde van een conceptueel model naar een meetbaar concept (van Loon et al., 2008):

"Supports Intensity Scale (SIS) (Thompson et al., 2002, Nederlandse vertaling door Buntinx) (cf. Buntinx, 2008)."

De *SIS* is een gestandaardiseerde beoordelingsschaal van ondersteuningsbehoeften, bestaande uit 49 items die slaan op levensactiviteiten in zes subschalen (huiselijke activiteiten, activiteiten in de samenleving, activiteiten m.b.t. leren en permanente vorming, arbeidsmatige activiteiten, activiteiten m.b.t. gezondheid en veiligheid en sociale activiteiten); 8 items die te maken hebben met belangenbehartiging en zelfbeschikking; en 29 items betreffende medische en gedragsmatige ondersteuning. De psychometrische eigenschappen van de Nederlandstalige versie van het instrument blijken volgens verschillende studies goed tot zeer goed te zijn (zie bvb. Claes et al., 2009; Buntinx, 2008).

"Persoonlijke Ondersteuningsuitkomsten Schaal (POS) (van Loon, Van Hove, Schalock & Claes, 2008)."

De *POS* is een instrument om de Kwaliteit van Bestaan, aan de hand van zes indicatoren per domein, van een persoon in kaart te brengen en werd zeer recent ontwikkeld door Stichting Arduin en de Vakgroep Orthopedagogiek van de Universiteit Gent. Het instrument wordt momenteel verder gevalideerd en wordt onder meer (zoals de *SIS*) gebruikt in het doctoraatsonderzoek van één van de medewerkers (Dra. Claudia Claes, Hogeschool Gent) aan dit onderzoeksvoorstel (cf. infra) (Promotoren: Prof. dr. Geert Van Hove, Universiteit Gent en prof. dr. Stijn Vandevelde, Hogeschool Gent).

Het betrouwbaar kunnen meten van ondersteuningsbehoeften (*SIS*) en Kwaliteit van Bestaan (*POS*) leidt tot meer dan een theoretische verdieping; het kan input leveren aan die mensen die ondersteuning willen plannen voor personen met een handicap en kan in die zin o.i. bijdragen tot het ontwikkelen van een inclusief beleid (van Loon, 2008).

Samenvatting

'Behoeftesonderzoek naar personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in Gent'
Hogeschool Gent, Departement Sociaal-Agogisch Werk, Universiteit Gent, Vakgroep Orthopedagogiek en
Stichting Arduin

1.3 Probleemstelling en doelstellingen

Voor het kunnen realiseren van een inclusief beleid ten aanzien van personen met een handicap en/of een chronische ziekte, wil de Stad Gent een duidelijk zicht krijgen op de samenstelling en het profiel van de groep personen met een beperking in het Gentse. Hiertoe werden twee doelstellingen vooropgesteld:

- 1. het in kaart brengen van een aantal kenmerken van personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in de Stad Gent;**
- 2. het in kaart brengen van de door personen met een beperking ervaren behoeften op alle mogelijke levensdomeinen en de ervaren obstakels in het gebruik van de dienstverlening van de Stad Gent en het OCMW.**

De eerste doelstelling werd vertaald in een aantal meer concrete vragen:

- hoe groot is de doelgroep personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in Gent?
- Wat is de vertegenwoordiging van de hoger vermelde specifieke beperkingen binnen de totale bevolkingsgroep personen met een beperking in Gent?
- Over welk aandeel van de Gentse bevolking spreken we?
- In welke mate 'scoort' de doelgroep in het Gentse op een aantal relevante onderzoeksdomeinen?
- Zijn bepaalde beperking(en) mogelijk eigen aan of meer vertegenwoordigd binnen bepaalde bevolkingsgroepen?
- Wat is de opdeling per leeftijdscategorie (we nemen alle leeftijden mee in deze analyse) en geslacht?
- In welke mate heeft de doelgroep toegang tot de dienstverlening van de Stad en het OCMW en maakt ze er gebruik van?
- ...

De tweede doelstelling ging enerzijds in op de door de personen met een handicap en personen met een chronische ziekte zelf geformuleerde behoeften en ondersteuningsnaden en wilde anderzijds ook peilen naar de gepercipieerde obstakels bij het gebruiken van dienstverlening.

Vanuit deze beide doelstellingen moet een aanzet gegeven worden tot concrete beleidsmaatregelen, die de Stad in staat moeten stellen om de – door de personen met een handicap / personen met een chronische ziekte aangegeven – obstakels weg te nemen.

2 Methodologie algemeen

De studie bestaat uit **vier**, elkaar deels overlappende en op elkaar aansluitende, onderzoeksfasen waarbinnen gefocust wordt op de respectievelijke doelstellingen zoals in punt 1 omschreven. In elk van deze fasen werd gebruik gemaakt van een geëigend onderzoeksopzet. Gezien het voorliggend onderzoek een relatief beperkte tijd in beslag kon nemen, werd ervoor gekozen om het te koppelen aan lopende projecten, die momenteel door de leden van de onderzoeksploeg samen worden uitgevoerd en gekaderd zijn binnen de AssociatieOnderzoeksgroep '*Verbijzonderde Maatschappelijke Situaties*'. Op deze manier kon gebruik gemaakt worden van reeds voorhanden zijnde instrumenten, procedures en samenwerkingsverbanden die de uitvoering van het voorliggend onderzoek hebben gefaciliteerd.

In het onderzoeksvoorstel werden de vier onderzoeksfasen als volgt gepland:

in een **eerste fase** werd het onderzoek in zijn geheel (i.c. de 2 doelstellingen) voorbereid middels:

- een beperkte en zeer gefocuste *literatuurstudie* (die reeds grotendeels is uitgewerkt binnen andere, aan dit voorstel gerelateerde en reeds uitgevoerde of momenteel lopende, studies) rond het centrale kader van de studie (i.c. Kwaliteit van Bestaan en het in kaart brengen van ondersteuningsbehoeften);
- het uitwerken en verfijnen van de *onderzoeksprocedure*, met veel aandacht voor het kwantitatieve luik gekoppeld aan doelstelling 1 (indien mogelijk via een secundaire analyse¹ van bestaande en voorhanden zijnde cijfers);
- het afbakenen van de *steekproeven* (zowel wat doelstelling 1 als doelstelling 2 betreft);
- het aanpassen en afstellen van het *onderzoeksinstrumentarium* van doelstelling 1 en doelstelling 2 (SIS en POS) aan de specifieke context van het voorliggend project en;
- het voorbereiden van het *kwantitatieve en kwalitatieve* onderzoeksluik horende bij doelstelling 2.

Hierbij werd de nodige aandacht besteed aan het contacteren van verschillende voor het project belangrijke partners (die de bestaande databanken en cijfers in het licht van doelstelling 1 konden ontsluiten) en het samenstellen van steekproeven die het mogelijk moesten maken de in punt 1 opgesomde vragen horende bij doelstelling 1 en de vragen horende bij doelstelling 2 te beantwoorden.

¹ Secundaire analyses hebben belangrijke voordelen: zo is er tijdswinst, zijn er financiële voordelen en zijn belangrijke gegevens vaak beschikbaar. Daartegenover staat dat je als onderzoeker de samenstelling van de data niet kan beïnvloeden en dat je soms je oorspronkelijke vraagstelling dient aan te passen aan de beschikbare gegevens (cf. Verhoeven, 2004).

De **tweede fase** omvatte het uitvoeren van een kwantitatief onderzoeksluik waarbij, gezien de beperkte tijd, voornamelijk gebruik werd gemaakt van bestaande databanken en reeds voorhanden zijnde cijfers om relevante gegevens via secundaire analyses te onderzoeken en zo een antwoord te bieden op de vragen in het kader van doelstelling 1. Gezien het feit dat de onderzoeksvraag zeer breed was geformuleerd en verschillende levensdomeinen bij diverse doelgroepen betrof, diende er een selectie te gebeuren met aandacht voor het bevragen van - voor de opdrachtgever - prioritaire en essentiële indicatoren. In dit verband wilde het onderzoek een aantal aanzetten geven tot de mogelijke ontwikkeling van een databank waarbinnen verschillende - voor de Stad Gent - interessante gegevens verzameld zouden worden vanuit verscheidene andere bestaande *datasets*. Op deze manier kon het project mogelijks ook bijdragen tot een gecoördineerde toekomstige samenwerking tussen verschillende actoren met betrekking tot deze doelstelling van het project. Wat deze fase betreft kan gerefereerd worden naar gelijkaardige projecten en methodologieën (*good practices*) van Prof. Eric Emerson en collega's, Lancaster University (cf. bijvoorbeeld Emerson et al., 2008 en de website van Prof. Emerson: <http://www.lancs.ac.uk/fass/ihr/profiles/334/>).

De **derde fase** betrof een behoefteonderzoek, waarbij gebruik werd gemaakt van zowel kwantitatieve als kwalitatieve methoden. Met behulp van de POS en de SIS werd nagegaan welke levenskwaliteit en ondersteuningsbehoeften personen met een handicap ervaren in verschillende levensdomeinen, gekoppeld aan het Kwaliteit van Bestaan-denken. Anderzijds werd gepeild naar behoeften en obstakels met betrekking tot het gebruik van de dienstverlening van de Stad en het OCMW. Hierbij werd ook specifiek gefocust op mogelijke suggesties (van de verschillende betrokkenen, cf. supra) om deze struikelblokken te voorkomen en/of weg te werken.

Gezien steekproef van de eerste bevraging (n=146) een aantal beperkingen had, werd in een **vierde fase** (na-traject) een tweede bevraging in het kader van het behoefteonderzoek georganiseerd (n=164 / totale n=310). Gezien de verschillende variabelen (aard van de beperking, leeftijd, woonplaats, geslacht, ondersteuning, ...) bleek een generalisatie van de data op basis van de eerste bevraging immers moeilijk. Het na-traject had daarom als bedoeling verdere gegevens te verzamelen zodat dit desgevallend wel mogelijk zou worden. Hiertoe werd via een quota-steekproef geprobeerd worden om de steekproef zo divers mogelijk samen te stellen, teneinde een beeld te krijgen op verschillende subpopulaties van personen met beperkingen in de Stad Gent.

3 Onderzoeksvraag 1: secundaire analyse van bestaande databanken ²

3.1 Inleiding en methode

De eerste doelstelling van het behoefteonderzoek was het in kaart brengen van een aantal kenmerken van personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in de Stad Gent. Zoals gepland, werd deze doelstelling voornamelijk onderzocht door middel van een secundaire analyse op bestaande databanken. Hiervoor werd beroep gedaan op instanties en organisaties die over deze cijfers beschikken. In het onderzoeksvoorstel werd hierbij concreet gedacht aan databanken van onder meer:

- Vlaams Agentschap voor Personen met Handicap;
- Steunpunt Sociale Planning, Provincie Oost-Vlaanderen;
- Studiedienst Vlaamse Regering;
- Algemene Directie Statistiek en Economische informatie (vroegere NIS).

Tijdens fase 1 van het onderzoek werd deze lijst aangevuld met een groot aantal andere mogelijke databronnen. Vooraf leek het ons echter aangewezen een strategie te ontwikkelen om op gerichte wijze het kwantitatieve onderzoeksdoel na te streven. De methodologie voor de dataverzameling (opzoeken van secundaire databronnen) en de keuze van de indicatoren is gebaseerd op het werk dat geleverd is bij de opmaak van de "Stadsmonitor 2008" (Bral et al., 2008) en van het project "Zorg in de stad" (Reynaert, et al., 2008). Deze methodologie is erop gericht om de dataverzameling te koppelen aan de doelstelling van de eerste onderzoeksvraag, zodat verzamelde informatie betekenisvol wordt.

De zoektocht naar secundaire databronnen is verlopen in verschillende fasen.

In een eerste fase en aan de basis van het dataverzamelingsproces is een matrix opgemaakt waarbij het theoretische kader voor de onderzoeksvraag als principes zijn neergezet. Deze matrix bestaat uit vier kolommen. In een eerste kolom staan de 8 domeinen van Kwaliteit van Bestaan, kortweg "de levensdomeinen". In een tweede kolom zijn de domeinen van de Supports Intensity Scale zodanig gerangschikt dat ze naast het juiste levensdomein staan. In een derde volgende kolom zijn de onderzoeksdomeinen die door de Stad Gent werden vooropgesteld, zodanig geplaatst dat zij op dezelfde lijn staan als het overeenkomstig levensdomein en ondersteuningsdomein. De vierde kolom dient om indicatoren in te vullen, die ons dus informatie kunnen bieden over de verschillende domeinen. Deze matrix werd als visie en richtinggevend kader voorgesteld, besproken en goedgekeurd op de stuurgroep van 30 april 2009.

² Dit is slechts een samenvatting van de gevolge methodologie en de resultaten. Een volledige beschrijving van dit onderzoeksluik is na te lezen in het onderzoeksrapport (2010).

Op basis van de visie en principes beschreven in de matrix is een denkproces opgestart om een belangrijke set van indicatoren te verzamelen, zonder a priori rekening te houden met de beschikbaarheid van data. (Dit levert het voordeel op conclusies te kunnen trekken over het bestaan (of ontbreken) van relevante data, gekoppeld aan onze onderzoeksvraag).

De indicatorenset bestaat uiteindelijk uit 97 indicatoren, waarop de gerichte zoektocht naar databronnen is gebaseerd. In bijlage is de matrix te vinden waarin een aantal indicatoren als voorbeeld zijn ingevuld.

3.2 Getrapte zoektocht

De tweede piste waarlangs we informatie verzamelden, was de getrapte werkwijze waarbij we zochten op vier, elkaar opvolgende niveaus. Het eerste niveau is Gent, het tweede Oost-Vlaanderen, het derde Vlaanderen en het vierde België.

Concreet wil dit zeggen dat we ten eerste organisaties op Gents niveau hebben gecontacteerd om gegevens over hun cliënteel op te vragen. Hiervoor werd de Sociale Kaart Gent 2009 (Welzijnsoverleg Regio Gent, 2009) geconsulteerd, waaruit zowel organisaties voor personen met een beperking werden geselecteerd, als organisaties uit de gezondheidszorg, de algemene sociale dienstverlening, enzovoort. De lijst van relevante databronnen is zeer uitgebreid. Er werd dan ook veel tijd besteed aan het contacteren van zoveel mogelijk van deze organisaties en aan het hercontacteren ervan, om de respons op onze vraag naar data te verhogen.

Ten tweede werden veel Oost-Vlaamse instanties geconsulteerd. Op dit niveau werden ook gegevens verzameld van Vlaamse organisaties, die hun registratiegegevens niet op stadsniveau, maar wel op provinciaal niveau konden aanbieden. Voorbeelden van deze aard zijn vzw Koepel NAH en Bednet. Steunpunt Sociale Planning is een voorbeeld van een Oost-Vlaamse instantie die werd aangeschreven.

Als derde trap in het systeem werd het Vlaams niveau betrokken. Er werden allerlei rapporten verzameld van Vlaamse organisaties, zoals Kind en Gezin. Bij Kind en Gezin werden echter ook gegevens opgevraagd die specifiek op Gent betrekking hebben. Hetzelfde geldt voor bijvoorbeeld het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap. Ook daar waren verschillende onderzoeksrapporten over Vlaanderen vrij beschikbaar, maar hebben we tevens gegevens over Gent aangevraagd en verkregen. Gegevens van de Studiedienst Vlaamse Regering werden via hun website van Lokale Statistieken gevonden. Het zijn cijfers op het niveau van de stad Gent, met betrekking tot de algemene bevolking en tot personen met een handicap. Verder had de Studiedienst nog de in april 2008 heruitgegeven nota *Handicap en Arbeid* (Samoy, 2008) te bieden.

De vierde en laatste trap van deze verzamelmethode is het nationaal niveau.

3.3 Besluit

We hadden gehoopt om op basis van het eerste, kwantitatieve onderzoeksluik (secundaire analyse) een zo volledig en representatief mogelijk beeld van de populatie personen met een beperking in Gent te schetsen. Concreet dachten we hierbij een antwoord te kunnen bieden op volgende vragen:

- *hoe groot is de doelgroep personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in Gent?*
- *Wat is de vertegenwoordiging van de hoger vermelde specifieke beperkingen binnen de totale bevolkingsgroep personen met een beperking in Gent?*
- *Over welk aandeel van de Gentse bevolking spreken we?*
- *In welke mate 'scoort' de doelgroep in het Gentse op een aantal relevante onderzoeksdomeinen?*
- *Zijn bepaalde beperking(en) mogelijk eigen aan of meer vertegenwoordigd binnen bepaalde bevolkingsgroepen?*
- *Wat is de opdeling per leeftijdscategorie (we nemen alle leeftijden mee in deze analyse) en geslacht?*
- *In welke mate heeft de doelgroep toegang tot de dienstverlening van de Stad en het OCMW en maakt ze er gebruik van?*

In het onderzoek werd ervoor gekozen om bovenstaande vragen te operationaliseren aan de hand van het Kwaliteit van Bestaan-kader dat doorheen het onderzoek als richtinggevend kader wordt gebruikt. In een eerste fase werd hiertoe een matrix opgemaakt. Op basis van de visie en principes beschreven in de matrix werd een denkproces opgestart om een belangrijke set van indicatoren te verzamelen, zonder a priori rekening te houden met de beschikbaarheid van data. Dit leverde het voordeel op conclusies te kunnen trekken over het bestaan (of ontbreken) van relevante data, gekoppeld aan onze onderzoeksvraag. De indicatorenset bestond uiteindelijk uit 97 indicatoren, waarop de gerichte zoektocht naar databronnen is gebaseerd.

De voornaamste bevindingen als antwoord op bovenstaande vragen kunnen als volgt worden samengevat:

- ***Hoe groot is de doelgroep personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in Gent en over welk aandeel van de Gentse bevolking spreken we dan ?***

Volgens de cijfers van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (2009) zijn er 2.083 personen met een handicap die ofwel gebruik maken een zorgvorm ofwel geregistreerd staan op de Centrale Registratie van Zorgvragen. Dit komt overeen met 0,87% van de Gentse bevolking.

Niet alle personen met een handicap of beperking zijn echter gekend bij het Vlaams Agentschap. Daarbij komt dat de maximumleeftijd voor een erkenning bij het VAPH 65 jaar is. Oudere personen kunnen wel beroep doen op de Federale Overheidsdienst (FOD) Sociale zekerheid, meer bepaald bij de dienst Directie-

Generaal Personen met een handicap. Ook personen jonger dan 65 jaar kunnen deze tegemoetkomingen verkrijgen, of zij nu reeds beroep doen op het VAPH of niet.

Dit wil enerzijds zeggen dat een groot aantal personen dubbel wordt geteld. Anderzijds kunnen er personen zijn die slechts bij of het VAPH of de FOD Sociale Zekerheid geregistreerd staan. Daardoor kunnen we de cijfers van de Directie-generaal Personen met een handicap niet als overkoepelend beschouwen. Op basis van de verkregen gegevens, kunnen we evenmin achterhalen om welke personen en welke aantallen de dubbeltellingen gaan. We kunnen de cijfers van de FOD bijgevolg louter plaatsen naast die van VAPH, als aparte informatiebron.

Op 1 januari 2009 (of 31 december 2008) waren 4.970 inwoners van Gent gerechtigd op een tegemoetkoming aan personen met een handicap³ van de FOD Sociale Zekerheid (www.lokalestatistieken.be , 2009). Het aandeel van deze gerechtigden op een tegemoetkoming is 20,95 per 1000 inwoners van Gent of dus 2,09% (situatie van 1 januari 2009).

Dit is meer dan dubbel zoveel als bij het Vlaams Agentschap, waar slechts 0,87% van de Gentse bevolking bekend is als persoon met een handicap (situatie van 23 april 2009). Dit verschil is, zoals te verwachten, te verklaren door de maximumleeftijd van 65 jaar bij VAPH. De cijfers van de FOD Sociale Zekerheid beslaan personen vanaf 21 jaar (mits enkele uitzonderingen vanaf 18 jaar) tot 65 jaar voor de meeste tegemoetkomingen, maar ook personen vanaf 65 jaar die recht hebben op een tegemoetkoming hulp aan bejaarden. De tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden wordt toegekend aan een persoon, ouder dan 65, bij wie een gebrek aan of een vermindering van zelfredzaamheid wordt vastgesteld. (www.lokalestatistieken.be , 2009)

- ***Wat is de vertegenwoordiging van de hoger vermelde specifieke beperkingen binnen de totale bevolkingsgroep personen met een beperking in Gent?***

De cijfers van het VAPH (2009) geven aan dat personen met een verstandelijke beperking de grootste groep vormen van de personen met een beperking in de Stad Gent (62,3 %). Een aanzienlijk deel van deze personen heeft een Meervoudige beperking (41,3%). Cijfers voor de andere beperkingen variëren van 0,4% (personen met een chronische ziekte) tot 7,5% (personen met een meervoudige beperking zonder verstandelijke beperking).

³ Zie ook verder: Domein Persoonlijke ontwikkeling - Ondersteuning

- **Zijn bepaalde beperking(en) mogelijk eigen aan of meer vertegenwoordigd binnen bepaalde bevolkingsgroepen?**

Het aandeel personen met beperkingen met een niet-Belgische nationaliteit die zorg/ondersteuning van het VAPH gebruiken (3,6%) of op de Centrale Registratie van Zorgvragen (3%) staan is lager dan het aandeel niet-Belgen in de Gentse populatie (9,87%). Over etnisch-culturele achtergrond zijn geen gegevens voorhanden.

- **Wat is de opdeling per leeftijdscategorie (we nemen alle leeftijden mee in deze analyse) en geslacht?**

Over het algemeen zijn er, volgens de cijfers van het VAPH, opmerkelijk meer mannen met een beperking dan vrouwen die gebruik maken van een zorgvorm (64,4% vs. 35,3%) of die op de Centrale Registratie van Zorgvragen (63,7% vs. 36,3%) staan. Die verhouding is opvallend omgekeerd bij personen met een chronische ziekte (71,4% vrouwen vs. 28,6% mannen) op de wachtlijst. Bij het cliënteel is deze verhouding omgekeerd: 66,7% mannen vs. 33,3% vrouwen.

De gemiddelde leeftijd van de personen met een beperking in Gent die gebruik maken van een zorgvorm van het VAPH is 29,24 jaar, deze van de personen die op de Centrale Registratie van Zorgvragen staan is 28,62. Opvallend is dat de helft van de personen met een beperking die gebruik maken van het VAPH jonger dan 25 jaar is. Dit komt in grote mate overeen met de verdeling van de personen die op de Centrale Registratie van Zorgvragen staan.

Op basis van het Leefbaarheidsonderzoek van de Stad Gent (2006) stellen we vast dat personen met een chronische ziekte (zij die altijd een gezondheidsprobleem rapporteren) qua geslacht ongeveer gelijk verdeeld is (49,3% vrouwen vs. 50,7% mannen). Dit is een opvallend verschil met de hierboven vermelde cijfers van het VAPH waaruit blijkt dat er meer vrouwen dan mannen een chronische ziekte hebben op de Centrale Registratie van Zorgvragen staan.

- **In welke mate heeft de doelgroep toegang tot de dienstverlening van de Stad en het OCMW en maakt ze er gebruik van?**
- **In welke mate 'scoort' de doelgroep in het Gentse op een aantal relevante onderzoeksdomeinen?**

Zoals hierna verder uitgewerkt is het voornaamste besluit dat de meeste indicatoren niet afdoende konden worden beantwoord met de beschikbare data. Een aantal opvallende resultaten (per domein) zijn de volgende.

Met betrekking tot het domein '*persoonlijke ontwikkeling*' stellen we met betrekking tot indicatoren gerelateerd aan ondersteuning vast dat 5.052 personen een tegemoetkoming aan personen met een handicap vanuit de FOD Sociale Zekerheid ontvangen, waarvan meer vrouwen dan mannen.

Met betrekking tot '*persoonlijke relaties*' en '*sociale inclusie*' zien we dat er meer

personen met een chronische ziekte zijn (in vergelijking met de gewone populatie) die aangeven nooit contact te hebben met familie, burens, vrienden en/of kennissen.

Met betrekking tot de andere domeinen zijn geen cijfers voorhanden wat personen met een beperking betreft. Voor personen met een chronische ziekte zijn de beschikbare gegevens te beperkt om algemeen geldende uitspraken over te doen.

Naast deze 'inhoudelijke' analyse werd tevens getracht om voor de meest relevante indicatoren in functie van deze onderzoeksopdracht een ingevuld format op te maken met een beschrijving van de volgende elementen: korte definitie – bron(nen) – compleetheid – validiteit. Op die manier wordt er een kwaliteitsanalyse gekoppeld aan de databronnen, gerelateerd aan de onderzoeksvraag. Het ontbreken van mogelijke relevante data is meteen een belangrijke conclusie voor verder onderzoek.

Als belangrijkste besluit komt dan ook naar voor dat heel wat gegevens rond de 97 indicatoren met betrekking tot Gent te gefragmenteerd en onvolledig waren om op een correcte wetenschappelijke manier te rapporteren. Van de verkregen datasets, hebben we dan ook op basis van de hierboven geschetste kwaliteitsanalyse uiteindelijk slechts enkel de grote, "kwaliteitsvolle" databases geselecteerd voor verdere analyse. We botsten gedurende de studie echter in dit verband ook op de moeilijkheid om bestaande datasets te kunnen en mogen gebruiken. Na het doorlopen van de noodzakelijke aanvraagprocedures, werd bijvoorbeeld in het geval van de SEE 2001 negatief advies gegeven rond het gebruik van de data. Heel wat andere databanken bleken, zoals aangegeven, onvolledig of niet representatief.

We hopen dat in de toekomst meer mogelijkheden worden voorzien om voor de Stad Gent bruikbare data te kunnen verzamelen. Deze studie en de voorgestelde methodologie (matrix en indicatoren) kunnen hierbij mogelijk als vertrekpunt gebruikt worden. We hebben immers o.i. door op de hierboven aangegeven manier te werken duidelijk blootgelegd welke essentiële indicatoren (op stadsniveau) voorlopig onbeantwoord blijven.

De voornaamste onderwerpen waarover geen of zeer weinig bruikbare data beschikbaar bleken, zijn:

- ondersteuning,
- media en ICT,
- behoeften / aspiraties / wensen / dromen,
- situatie mantelzorgers / gezinsleden,
- vrije tijd / sport / cultuur,
- politieke participatie,
- mobiliteit,
- rechten,
- integrale toegankelijkheid,
- emotioneel welbevinden en
- inkomen.

Samenvatting

'Behoefteteonderzoek naar personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in Gent'
Hogeschool Gent, Departement Sociaal-Agogisch Werk, Universiteit Gent, Vakgroep Orthopedagogiek en

Stichting Arduin

Er zijn echter nog meer onderwerpen waarover we slechts uit één niet generaliseerbare bron (nl. Leefbaarheidsonderzoek 2006, Stad Gent, 2006) informatie vonden: sociale netwerken, arbeid (met uitzondering van data over trajectwerking, van vzw GTB) en wonen.

Eenzijds willen we hiermee een signaal geven aan statistische instanties en praktijkorganisaties om deze ontbrekende cijfers in de toekomst wel beschikbaar te maken. We moeten wel beseffen dat we nooit de volledige doelgroep personen met een handicap en/of een chronische ziekte (in Gent) in kaart zullen kunnen brengen, omdat niet iedereen geregistreerd wordt of wil worden als "persoon met een beperking".

Anderzijds willen we met deze hiaten rekening houden bij het empirisch onderzoek. We proberen zoveel mogelijk 'gaten' te vullen met behulp van de vragen in onze samengestelde vragenlijst, waarmee we de doelgroep bevragen.

4 Onderzoeksvraag 2: Behoeftonderzoek

4.1 Methodologie

In de eerste fase van het project (maart 2009-maart 2010) werden **146** personen met een beperking in Gent 'face to face' (persoonlijk gesprek) bevraagd door middel van twee gestandaardiseerde instrumenten (Supports Intensity Scale – SIS en Personal Ondersteuningsuitkomsten Schaal - POS) (cf. 'Theoretisch kader, p. 10-11). Naast deze twee instrumenten werd tevens een vragenlijst ontwikkeld waarin gepeild werd naar een aantal profielkenmerken van personen met een beperking én de kennis, het gebruik en de houding tegenover de dienstverlening in de Stad Gent en het OCMW Gent. De profielgegevens omvatten – onder meer – volgende items:

- Relaties en gezinssituatie
- Arbeid en levenslang leren
- Wonen
- Media en ICT
- Vrije tijd – sport – cultuur
- Welzijn
- Sociale netwerken en situatie mantelzorgers/gezinsleden
- Inkomen
- Mobiliteit
- Politieke participatie

Door middel van een brede bekendmaking in samenwerking met de Stad Gent werden via een groot aantal contactpersonen en organisaties personen met een beperking gecontacteerd. De bevraging (aan de hand van voornoemde instrumenten en vragenlijst) verliep via persoonlijke contacten tussen de onderzoekers (onderzoeker en getrainde studenten Master Pedagogische Wetenschappen, Optie Orthopedagogiek van de UGent) en de participanten. Gezien de studie focust op verschillende doelgroepen (zie p. 8) werd de rekrutering van de participanten zeer breed opgevat. Hoewel de verschillende doelgroepen ook bereikt werden, werd de steekproef toch gekarakteriseerd door een aantal tekortkomingen. Zo zagen we – wellicht mede veroorzaakt door de gevolgde methodologie van een persoonlijk gesprek – dat vooral ouderen aan de studie deelnamen. Verder bleek het moeilijk om generaliseerbare uitspraken te doen gezien de relatief kleine steekproef en de grote diversiteit hierbinnen. Het aantal jongeren dat deelnam aan de bevraging was bovendien zeer laag.

Hiertoe werd een tweede fase in het behoeftonderzoek georganiseerd (na-traject, maart 2010- november 2011). Conform de eerste bevraging werd ook tijdens deze tweede bevraging gebruikt gemaakt van een (licht aangepaste) vragenlijst met een aantal profielkenmerken (cf. supra). Om ook jongeren (-18 jaar) meer specifiek in het onderzoek te kunnen betrekken werden drie versies van deze vragenlijst ontwikkeld (een versie voor -12-jarigen, een versie voor jongeren van 12 tot en met 17 jaar en een versie voor personen van 18 jaar en ouder). De SIS, POS en het deel van de vragenlijst rond de houding ten aanzien van de dienstverlening werden in dit luik niet afgenomen. De 2^e fase van de

bevraging gebeurde door (opgeleide) studenten Pedagogische Wetenschappen van de Universiteit Gent, onder supervisie van de Vakgroep Orthopedagogiek van de UGent, die via hun eigen netwerk en via 'snowball sampling' elk 1 interview met een persoon met een beperking in Gent uitvoerden. Om een betere spreiding over een aantal belangrijke variabelen (bvb. leeftijd, geslacht en aard van de beperking) te bekomen werd een vooraf samengestelde criterialijst opgesteld om zo per leeftijdscategorie en per 'aard van de beperking' een gelijk aantal personen te verkrijgen (cf. 'quota-steekproef'). In totaal werden tijdens deze tweede fase **164** personen bevroegd. Samen met de participanten van de eerste bevraging slaan de onderstaande resultaten dan ook op **310** personen met een beperking.

4.2 Algemene profielgegevens van personen met een beperking in de Stad Gent (op basis van de steekproef)

Kenmerken van de steekproef (selectie)

In totaal hebben 310 personen deelgenomen aan het onderzoek. De overgrote meerderheid hiervan bestaat uit personen met een beperking (84%) die ofwel zelf (77%) of via een proxy (7%) de vragen hebben beantwoord (zie onderstaande tabel, n=309, missing: 1).

	N	%
Persoon met een beperking	238	77.0
Ouders van een persoon met een beperking	45	14.5
Partner van een persoon met een beperking	4	1.3
Kind van een persoon met een beperking	1	0.3
Persoon met een handicap en een 'proxi'	3	1.0
Persoon met een beperking en ouder	15	4.9
Persoon met een beperking en een begeleider	3	1.0
Totaal	309	100,0

De gemiddelde leeftijd van de participanten bedraagt 39.56 jaar (SD=21.56) waarbij de jongste deelnemer 2 jaar en de oudste deelnemer 94 jaar oud is. In leeftijdscategorieën uitgedrukt geeft dit het volgende overzicht (n=305, missing 5):

	N	%
-12	37	12,1
12-25	64	21,0
26-40	49	16,1
41-55	80	26,2
56-65	42	13,8
66-...	33	10,8
Totaal	305	100,0

Qua geslacht zien we een iets grotere vertegenwoordiging van vrouwen (52%) in vergelijking met mannen (48%) (n=307, missing 3).

Van de participanten geeft 92% aan thuis Nederlands te spreken. 6% geeft aan Vlaamse Gebarentaal te gebruiken. Frans, Arabisch, Turks en Russisch worden ook vermeld (dit gaat telkens om 2 personen (0,6%), behalve voor Russisch (1 persoon)).

Wanneer we meer specifiek de woonplaats (deelgemeente) van de respondenten bekijken, dan bekomen we volgend algemeen overzicht:

	N	%
Desteldonk	1	,3
Drongen	18	5,8
Gent	160	51,9
Gentbrugge	26	8,4
Ledeberg	16	5,2
Mariakerke	17	5,5
Oostakker	8	2,6
Sint-Amandsberg	21	6,8
Sint-Denijs-Westrem	11	3,6
Sint-Kruis-Winkel	1	,3
Wondelgem	15	4,9
Zwijnaarde	14	4,5
Totaal	308	100,0

Samenvatting

'Behoefteteonderzoek naar personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in Gent'
Hogeschool Gent, Departement Sociaal-Agogisch Werk, Universiteit Gent, Vakgroep Orthopedagogiek en
Stichting Arduin

Wat de **aard van de beperking** betreft zien we volgende verdeling:

	N	%
Fysieke beperking	55	17,7
Visuele beperking	29	9,4
Auditieve beperking	26	8,4
Verstandelijke beperking	33	10,6
ASS	15	4,8
Chronische ziekte	33	10,6
NAH	15	4,8
Psychische beperking	2	,6
Meerdere beperkingen	102	32,9
Totaal	310	100,0

Hierbij valt op dat meer dan 33% van de participanten meerdere beperkingen rapporteert. Wanneer we deze categorie meer specifiek bekijken dan zien we dat er heel wat verschillende combinaties van beperkingen voorkomen, waaronder fysieke beperking en chronische ziekte (n=14, 5%); fysieke beperking en verstandelijke beperking (n=13, 4%); NAH en fysieke beperking (n=10, 3%); en verschillende combinaties die een beperkt aantal keer voorkomen (bv. fysieke beperking en visuele beperking, n=3, 1%; verstandelijke beperking en chronische ziekte, n=4, 1%; verstandelijke beperking en auditieve beperking, n=6, 2%; visuele beperking en auditieve beperking, n=4, 1%; verstandelijke beperking en ASS, n=5, 2%; ...).

Bij 57% van de participanten is er sprake van een aangeboren beperking (n=306, missing 4).

16% van de participanten geeft aan in een voorziening te wonen.

Resultaten vragenlijst: kenmerken personen met een beperking in Gent

In de volgende tekst worden de resultaten met betrekking tot de verschillende delen van de vragenlijst achtereenvolgens kort besproken.

Relaties en gezinssituatie

Wat de gezinssituatie van de respondenten betreft stellen we vast dat de grootste groep (n=155, 51%) ongehuwd is (en ook nooit getrouwd is geweest), 90 personen (30%) zijn gehuwd, 37 personen (12%) zijn wettelijk gescheiden, 14 personen (5%) zijn weduwnaar of weduwe en 8 personen (3%) zijn feitelijk gescheiden (n=305, missing 5).

Ongeveer 42% geeft aan een partner te hebben, waarvan ongeveer 45% ook een beperking of chronische ziekte heeft (n=261, missing 49 en n=100, missing 210). De meerderheid heeft geen inwonende kinderen (71%) (minimum aantal inwonende kinderen=0, maximum=7 met een gemiddelde van 0,65) (n=289).

Arbeid en levenslang leren

Met betrekking tot arbeid en levenslang leren stellen we vast dat meer dan een kwart van de bevroagden (ongeveer 28%) werkt. De helft van de participanten geef aan 'inactief' te zijn. Voor 38% van de participanten is dit niet de ideale situatie. Het werkzaamheidscijfer ligt gevoelig lager in vergelijking met het Vlaams niveau (37%). Vanuit het Leefbaarheidsonderzoek leren we dat 63% aan het werk is en 38% niet. Ook hiermee vergeleken scoren personen met een beperking lager. Van de participanten die deze vraag hebben beantwoord geeft 75% aan vast werk te hebben; 39% werkt als arbeider, 38% als bediende, 16% als ambtenaar en 8% als zelfstandige.

Wat de hoogst afgeronde opleiding of momenteel gevolgde opleiding betreft geeft 4% aan geen diploma te hebben, 7% beschikt over een diploma lager onderwijs, en 9% heeft een diploma buitengewoon lager onderwijs. Verder geven 10% aan een diploma lager secundair onderwijs te hebben. 26 % verklaart een diploma van het hoger secundair onderwijs te hebben en 21% beschikt over een diploma van het secundair buitengewoon onderwijs. Tenslotte heeft 13% van de participanten een diploma hoger niet-universitair onderwijs en 10% een universitair diploma of is met deze studie bezig (n=284). In vergelijking met de cijfers van het Leefbaarheidsonderzoek ligt vooral het aantal personen die hoger onderwijs (47%) volgen gevoelig lager bij de bevroagde personen met een beperking.

55% van de participanten geeft aan dat ze specifieke noden hebben op het gebied van onderwijs; 21% geeft aan dat deze niet zijn ingevuld. De aangegeven noden zijn erg divers en omvatten onder meer volgende aspecten: gebarentaal of computerondersteuning, logopedische ondersteuning, gebruik van voorleesboeken, grootletterboeken, het belang van aangepaste gebouwen, GON-begeleiding, etc.

Wonen

Betreffende wonen zien we dat 54% van de participanten woont in een huis dat eigendom is van het gezin, 6% huurt een sociale woning, 40% huurt een woning op de private huurmarkt, en minder dan 1% zegt een studentenkamer te betrekken. In totaal betekent dit dat 44% eigenaar is van de woning, 45% is huurder, 8% 'gratis' bewoner en 3% andere. Het aantal eigenaars ligt gevoelig lager in vergelijking met de cijfers van het Leefbaarheidsonderzoek, waaruit blijkt dat 61% van de participanten een eigen woning bezit.

Op de vraag of het nodig is dat er aanpassingen nodig zijn aan de woning omwille van de handicap geeft 48% van de participanten aan dat deze nodig zijn. Concreet gaat dit om het aanpassen van de woning voor het gebruik van een rolwagen, het aanpassen van de badkamer, het plaatsen van steunstangen, het installeren van een (trap)lift, etc. Op de vraag of de persoon beroep kan doen op een uitkering of tegemoetkoming om deze aanpassing te doen, antwoordt de helft 'ja', 29% 'neen' en 22% 'dat weet ik niet'.

Eenentwintig procent van de respondenten geeft aan niet of slechts min of meer te kunnen kiezen met wie hij of zij samenwoont; 29% van de participanten kan niet of slechts min of meer kiezen waar te wonen. 31% van de personen geeft aan alleen te wonen.

Wat het comfort van de woningen betreft beschikt iedereen, op één iemand na, over een bad of douche in de woning; hebben 4 personen geen toilet in de woning; heeft meer dan 90% centrale verwarming en heeft iedereen, behalve drie personen, warm water in de woning. Elf procent geeft aan dat de woning vochtige muren of vloeren, rottend raamwerk of en lekkend dak heeft. Verder zegt 8% een donkere woning te hebben.

Media en ICT

Met betrekking tot het gebruik van media en ICT geeft 22% van de participanten aan zelden tot nooit naar het televisienieuws te kijken; 40% luistert zelden tot nooit naar het radionieuws. Van de participanten zegt 54% zelden of nooit de krant te lezen. Voorts geeft 19% aan geen of een beperkte toegang tot een computer te hebben en 23% verklaart geen of beperkte internettoegang te hebben. Deze laatste cijfers lijken in de lijn te liggen met beschikbare informatie voor de Vlaamse huishoudens (cf. VRIND 2010).

De meerderheid (66%) van de participanten zegt (bijna) elke dag het internet te gebruiken. De PC wordt vooral gebruikt om informatie op te zoeken (67%), contacten te leggen en/of te onderhouden (7%), diensten bestellen (6%) en internetbankieren (3%). 'Andere' wordt in 16% van de gevallen aangegeven, waarbij onder meer gedacht wordt aan 'games' en waarbij ook zaken worden genoemd die te maken hebben met contacten leggen en/of onderhouden (email, sociale netwerksites, ...).

Vrije tijd – sport – cultuur

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de culturele activiteiten waaraan de respondenten het afgelopen jaar in Gent (of België indien zo vermeld) hebben geparticipeerd (indien beschikbaar werden cijfers Inclusiespiegel van GRIP vermeld, kolom 1: eigen onderzoek, kolom 2: GRIP personen met een handicap, kolom 3: personen zonder handicap)

CULTURELE ACTIVITEITEN IN GENT (OF BELGIË INDIEN ANDERS VERMELD)	%	%	%
Naar een sportwedstrijd gaan	31%	44%	54%
Zelf sportief actief bezig zijn	60%	47%	66%
Naar de bioscoop gaan	54%	46%	74%
Naar de bibliotheek gaan	45%	35%	53%
Een museum, tentoonstelling of galerij bezoeken in Gent	48%	/	/
Een museum, tentoonstelling, galerij bezoeken in België	40%	52%	61%
Een museum, tentoonstelling of galerij bezoeken in het buitenland	29%	35%	47%
Naar de Gentse Feesten gaan	61%	/	/
Naar een concert, festival, dans- of toneelvoorstelling gaan	62%	/	/
Naar een klassiek concert/festival gaan	21%	29%	44%
Naar een opera gaan	8%	6%	12%
Naar een rock- of popconcert/festival gaan	29%	19%	42%
Naar een jazz- of bluesconcert gaan	12%	14%	21%
Naar een folkloristisch of traditioneel concert/festival gaan	14%	22%	32%
Naar een ballet of dansuitvoering professioneel gezelschap	9%	12%	20%
Naar een ballet of dansuitvoering van een amateurgezelschap gaan	12%	14%	19%
Naar een theater of toneelvoorstelling v/e professioneel gezelschap gaan	31%	32%	44%
Naar een theater of toneelvoorstelling van een amateurgezelschap gaan	32%	31%	41%
Openluchtevenement	51%	/	/
Bezienswaardige gebouwen of monumenten bezoeken in Gent	42%	/	/
Bossen of natuurgebieden bezoeken in Gent	62%	/	/
Zelf creatief of kunstzinnig bezig zijn	50%	55%	53%

Samenvatting

'Behoefteteonderzoek naar personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in Gent'
Hogeschool Gent, Departement Sociaal-Agogisch Werk, Universiteit Gent, Vakgroep Orthopedagogiek en Stichting Arduin

De cijfers wijzen uit dat de deelname van de participanten aan culturele en vrijetijdsactiviteiten stelselmatig gevoelig lager ligt dan bij personen zonder een beperking. De resultaten komen – over het algemeen – overeen met deze van personen met een handicap op Vlaams niveau, maar liggen wel opvallend lager voor ‘naar een sportwedstrijd gaan’, ‘museum, tentoonstelling of galerij bezoeken’ of ‘naar een klassiek concert gaan’. Wat betreft ‘zelf sportief bezig zijn’, ‘de bibliotheek bezoeken’ en ‘naar de film gaan’ blijken de Gentse cijfers hoger dan deze op Vlaams niveau.

Onderstaande tabellen geven aan in welke mate personen met een beperking of chronische ziekte in Gent activiteiten in groepsverband, individuele activiteiten buitenshuis, individuele activiteiten binnenshuis, activiteiten voor personen met beperkingen en andere activiteiten ondernemen. Er wordt ook aangegeven hoe vaak ze afspreken met vrienden of familie. Met ‘heel vaak’ wordt ‘dagelijks’ bedoeld, ‘vaak’ betekent ‘wekelijks’, ‘af en toe’ is ‘maandelijks’, en ‘bijna nooit’ betekent ‘minder dan maandelijks’.

Activiteiten in groepsverband

	N	%
Heel vaak (1)	19	6,4
Vaak (2)	85	28,8
Af en toe (3)	51	17,3
Bijna nooit (4)	43	14,6
Nooit (5)	97	32,9
Totaal	295	100,0

Individuele activiteiten buitenshuis

	N	%
Heel vaak (1)	18	6,1
Vaak (2)	68	23,1
Af en toe (3)	92	31,3
Bijna nooit (4)	60	20,4
Nooit (5)	56	19,0
Totaal	294	100,0

Samenvatting

*‘Behoefteonderzoek naar personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in Gent’
Hogeschool Gent, Departement Sociaal-Agogisch Werk, Universiteit Gent, Vakgroep Orthopedagogiek en
Stichting Arduin*

Individuele activiteiten binnenshuis

	N	%
Heel vaak (1)	243	82,1
Vaak (2)	34	11,5
Af en toe (3)	9	3,0
Bijna nooit (4)	1	,3
Nooit (5)	9	3,0
Totaal	296	100,0

Afspreken met familie of vrienden

	N	%
Heel vaak (1)	34	11,6
Vaak (2)	124	42,2
Af en toe (3)	92	31,3
Bijna nooit (4)	28	9,5
Nooit (5)	16	5,4
Totaal	294	100,0

Act. personen met beperkingen

	N	%
Heel vaak (1)	11	3,8
Vaak (2)	43	14,8
Af en toe (3)	56	19,2
Bijna nooit (4)	57	19,6
Nooit (5)	124	42,6
Totaal	291	100,0

Kort samengevat zouden we kunnen stellen dat 35% van de participanten vaak of heel vaak activiteiten in groepsverband uitoefent (bvb. sportclub, hobbyclub, socio-culturele vereniging, religieuze of politieke vereniging, ...); 29% vaak of heel vaak deelneemt aan individuele activiteiten buitenshuis (bvb. museum, theater, film, sport, ...); 94% vaak of heel vaak individuele activiteiten binnenshuis doet (lezen, TV-kijken, ...); 54% vaak of heel vaak afspreekt met vrienden of familie; en 19% vaak of heel vaak deelneemt aan activiteiten voor personen met een handicap.

42% van de respondenten is het afgelopen jaar niet op reis of op een daguitstap geweest (in het leefbaarheidsonderzoek is dit slechts 8%); 22% is op daguitstap geweest, 10% op reis en 26% op reis en op daguitstap.

Wat het aantal lidmaatschappen van verenigingen of organisaties betreft geeft 8% aan van 'veel' (meer dan 5) organisaties lid te zijn, 37% is lid van enkele verenigingen (2 tot 4) en 55% is lid van 'weinig' organisaties (0 tot 1). Wanneer meer specifiek gefocust wordt op 'actieve' lidmaatschappen (waarmee actieve deelnames aan activiteiten worden bedoeld) dan geeft 5% aan van veel organisaties lid te zijn, 32% is actief lid van 'enkele' organisaties en 64% is actief lid van 'weinig' organisaties. Wat deelname aan het bestuur van de organisatie of vereniging betreft geeft 2% aan bij 'veel' organisaties in het bestuur te zetelen, 8% van de personen zitten in het bestuur van 'enkele' organisaties 89% van de personen zitten in het bestuur van 'weinig' organisaties.

Tien procent van de participanten nemen deel aan publieke, adviserende of besluitvormingsorganen. Concreet gaat dit dan bijvoorbeeld om 'Onze Nieuwe Toekomst', Fevlado, etc.

Politieke participatie

Drie procent van de participanten geeft aan een **politiek mandaat** uit te oefenen.

Welzijn

Wat welzijn betreft geeft 44% aan zich zorgen te maken; 23% van de deelnemers verklaart zich min of meer zorgen te maken over iets; 33% van de participanten zegt zich geen zorgen te maken. De meerderheid van deze personen maakt zich zorgen over de eigen situatie in verband met de ziekte of beperking (39%). Ook zorgen over de familie (16%), partner (7%), gebrek aan geld (7%) en zorgen rond de maatschappij (7%) worden gerapporteerd. Meer dan de helft van de deelnemers (ongeveer 55%) zegt zich enige tot veel zorgen te maken over de toekomst, 46% maakt zich geen zorgen. Wanneer gepeild wordt naar de aard van de zorgen voor de toekomst, dan worden volgende redenen aangehaald: evolutie van de ziekte/beperking (42%), afhankelijk worden van hulp (10%), geldnood (7%), tewerkstelling (9%) angst voor een toekomst relatie (6%), en zorgen rond huisvesting (6%).

Sociale netwerken en situatie mantelzorgers/gezinsleden

Met betrekking tot ondersteuning door gezinsleden, sociale netwerkleden (mantelzorg) blijken de respondenten gemiddeld ongeveer 3.53 vertrouwenspersonen te hebben (M=3,53, SD=2,73, range=0-30). In vergelijking met het aantal vertrouwenspersonen uit de APS-survey van 2004 zijn de hier gerapporteerde cijfers lager (APS-survey: personen met functiebeperking: iets minder 4, personen zonder functiebeperking: iets minder dan 5 vertrouwenspersonen).

Onderstaande tabel geeft een overzicht op welke mensen (familie, vrienden, buren, anderen) personen met een beperking en/of chronische ziekte in Gent beroep kunnen bij praktische problemen, emotionele of psychische problemen, onverwachte problemen en bij nood aan een gesprek.

	Familie (NIET schoonfamilie)	Vrienden	Buren	Iemand anders	Niemand
Bij praktische problemen	66%	45%	29%	30%	5%
Bij emotionele en/of psychische problemen	57%	46%	10%	33%	13%
Bij onverwachte nood aan hulp	67%	39%	29%	31%	7%
Bij nood aan iemand om mee te praten	56%	57%	14%	32%	7%

Bij praktische problemen doen personen met een handicap en/of chronische ziekte voornamelijk beroep op familie en vrienden. Ook 'anderen' wordt vrij vaak vermeld, hiermee worden voornamelijk professionals bedoeld (50%). Ook de partner (15%) en verenigingsleden (13%) worden hierbij vermeld.

Bij emotionele en/of psychische problemen worden familieleden en vrienden opnieuw het meest vermeld. Ook hier worden met 'anderen' 'professionals' (64%) partner (20%) en verenigingsleden (6%) bedoeld.

Bij onverwachte problemen worden, net als bij de bovenvermelde moeilijkheden, voornamelijk familieleden vrienden als steunfiguren genoemd. Net zoals bij de andere problemen worden met 'anderen' 'professionals' bedoeld (66%), partner (16%) en verenigingsleden (4%).

Bij nood aan iemand om mee te praten worden vooral familieleden en vrienden vermeld. Opnieuw zijn deze 'anderen' vooral 'professionals' (62%) evenals partner (17%). Verder wordt hierbij ook 'begeleider' vermeld (5%). Op de vraag hoe vaak de respondenten contact hebben met respectievelijk hun familieleden, vrienden, buren en kennissen worden volgende antwoorden gegeven:

Frequentie contact met familieleden

	N	%
Meermaals per week	108	36,7
Ongeveer 1 maal per week	101	34,4
Ongeveer 1 maal per maand	58	19,7
Ongeveer 1 maal per jaar	16	5,4
Nooit	11	3,7
Totaal	294	100,0

Frequentie contact met vrienden

	N	%
Meermaals per week	111	37,8
Ongeveer 1 maal per week	98	33,3
Ongeveer 1 maal per maand	55	18,7
Ongeveer 1 maal per jaar	6	2,0
Nooit	24	8,2
Totaal	294	100,0

Frequentie contact met buren

	N	%
Meermaals per week	96	32,4
Ongeveer 1 maal per week	71	24,0
Ongeveer 1 maal per maand	51	17,2
Ongeveer 1 maal per jaar	27	9,1
Nooit	51	17,2
Totaal	296	100,0

Samenvatting

'Behoefteteonderzoek naar personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in Gent'
Hogeschool Gent, Departement Sociaal-Agogisch Werk, Universiteit Gent, Vakgroep Orthopedagogiek en
Stichting Arduin

Frequentie contact met kennissen

	N	%
Meermaals per week	64	21,6
Ongeveer 1 maal per week	60	20,3
Ongeveer 1 maal per maand	110	37,2
Ongeveer 1 maal per jaar	28	9,5
Nooit	34	11,5
Totaal	296	100,0

Gezondheid

Wat **gezondheid** betreft zien we dat 38% van de respondenten (meermaals) per dag medische verzorging nodig heeft, 17% heeft wekelijks nood aan medische verzorging, 9% maandelijks, 36% minder dan 1 maal per maand en bijna 1% geen. Ongeveer 9% van de participanten geeft aan dat de medische verzorging niet voldoende is.

Voor deze verzorging staan volgende personen in (het percentage slaat op het aantal participanten die aangaven verzorgd te worden door – hierbij waren meerdere antwoorden mogelijk):

Inwonend familielid: 29%
Niet-inwonend familielid: 10%
Een vriend(in): 5%
Huisarts: 48%
Specialist: 29%
Thuiszorg: 14%
Paramedici: 11%
Psychisch therapeut: 4%
Iemand anders: 20%

Met 'iemand anders' worden onder meer zelfstandige (42%), partner (16%) en kinesist (13%) bedoeld.

Inkomen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het totaal beschikbare inkomen per maand van de bewoners van de woning.

Het totale beschikbare inkomen per maand van een gezin bestaat uit alle:

- netto-inkomens uit arbeid of bedrijfsinkomen;

- sociale uitkeringen (zoals kinderbijslag, werkloosheidsuitkering, pensioens-uitkering, ...);
- bijkomende uitkeringen (zoals interesten, verhoogd kindergeld, tegemoetkoming aan personen met een handicap - gewonen/bijzondere of inkomensvervangende of integratietegemoetkoming - , ...).

en dit voor alle personen uit het gezin:

	N	%
Minder dan 250	4	2,0
250-499	3	1,5
500-749	9	4,5
750-999	23	11,4
1000-1249	29	14,4
1250-1499	25	12,4
1500-1749	15	7,4
1750-1999	13	6,4
2000-2249	18	8,9
2500-2999	18	8,9
3000-3499	14	6,9
3500 of meer	31	15,3
Totaal	202	100,0

Wanneer we dit iets meer in detail bekijken dan betekent dit dat 19% van de bevroagden een maandelijks leefbudget heeft van minder dan 1000 euro (cf. cijfers Leefbaarheidsonderzoek: 7%), 27% heeft een leefbudget tussen 1000 euro en 1499 euro (cf. cijfers Leefbaarheidsonderzoek: 19%) en 54% heeft een gezinsleefbudget van 1500 euro of meer (cf. cijfers Leefbaarheidsonderzoek: 74%).

Dit inkomen wordt aan volgende uitgaven besteed (de opgegeven cijfers zijn percentages):

	Heel veel	Veel	Middelmatig	Weinig	Heel weinig
Voeding, drank, tabak	20	38	33	7	2
Kleding, schoenen	2	12	49	30	8
Huishuur, of afbetaling van woning	11	24	28	12	25
Verwarming, verlichting, water	8	25	41	13	12
Inrichting huis en tuin	1	6	30	38	25
Medische kosten	14	25	21	22	18
Hulpmiddelen	6	13	18	29	33
Vervoer	6	21	28	22	23
Communicatie (telefoon, GSM, internet)	7	18	53	17	5
Cultuur en vrije tijd	2	12	32	30	24
Hotel-, restaurant-, cafébezoek	2	12	32	31	24
Financiële diensten en verzekeringen	5	20	43	20	12

Het is opvallend dat 39% van de bevroagden aangeeft veel tot heel veel uit te geven aan medische kosten (dit is meer dan het aantal bevroagden die aangeeft veel tot heel veel uit te geven aan de huishuur of aan de afbetaling van de woning.

21% van de participanten geeft aan dat dit budget niet volstaat om comfortabel te kunnen leven.

Mobiliteit

Wat **mobiliteit** betreft beschikt 45% van de respondenten over een fiets; 3% over een bromfiets; en 33% over een auto. Een aantal respondenten geven aan ook hun elektrische (n=30) of manuele rolwagen (n=10) als vervoermiddel te zien. (ter vergelijking, 31% van de huishoudens doet het in Gent zonder auto; Van Steenberge, 2009).

Wat betreft de frequentie van gebruik van het openbaar vervoer geeft 22% aan dit dagelijks te gebruiken, 22% wekelijks,, 15% maandelijks, 21% minder dan 1 maal per maand en 21% nooit.

Betreffende het openbaar vervoer geeft 48% van de personen aan dat dit (heel) toegankelijk is. Volgens 26% is het openbaar vervoer min of meer toegankelijk en volgens 26% is het (helemaal) niet toegankelijk.

De meerderheid van de participanten maakt nooit gebruik van specifiek aangepast vervoer (MinderMobielenCentrale, Hendrikx, ziekenvervoer mutualiteit: B-mobiel, etc.) (71%). Ongeveer 10% maakt er minder dan 1 maal per maand gebruik van, 7% maandelijks, 9% wekelijks en 3% dagelijks. Op de vraag 'voor hoeveel verplaatsingen maak jij gebruik van de steun van anderen (familie, mantelzorgers, vrijwilligers,...) (steun=echt voeren, niet begeleiden) ?' antwoorden de deelnemers: alle verplaatsingen (27%), de meeste van de verplaatsingen (15%), sommige verplaatsingen (36%), geen enkele (23%)

Met betrekking tot de toegankelijkheid van de straten, winkels en openbare gebouwen uit de onmiddellijke woonomgeving betreft stellen we het volgende vast:

	Heel toegankelijk	Toegankelijk	Min of meer toegankelijk	Niet toegankelijk	Helemaal niet toegankelijk
Straten onmiddellijke woonomgeving	32%	23%	21%	16%	8%
Winkels onmiddellijke woonomgeving	33%	30%	17%	13%	6%
Openbare gebouwen woonomgeving	30%	30%	22%	13%	6%

4.3 Objectieve en subjectieve ervaren Kwaliteit van Bestaan per levensdomein (op basis van de POS)⁴

In onderstaande tabel staan een aantal beschrijvende waarden met betrekking tot de scores van de respondenten op de verschillende domeinen van de POS. Per domein is de mogelijke minimum score 6, de mogelijke maximum score 18. De resultaten zijn ook per factor gerapporteerd; hierbij is de mogelijke minimum score voor de factor onafhankelijkheid 12, de mogelijke maximum score 36. Voor de factoren Sociale Participatie en Welbevinden is de mogelijke minimum score 18, de mogelijke maximum score 54. Voor de Index Kwaliteit van Bestaan is de mogelijke minimum score 48, de mogelijke maximum score 144.

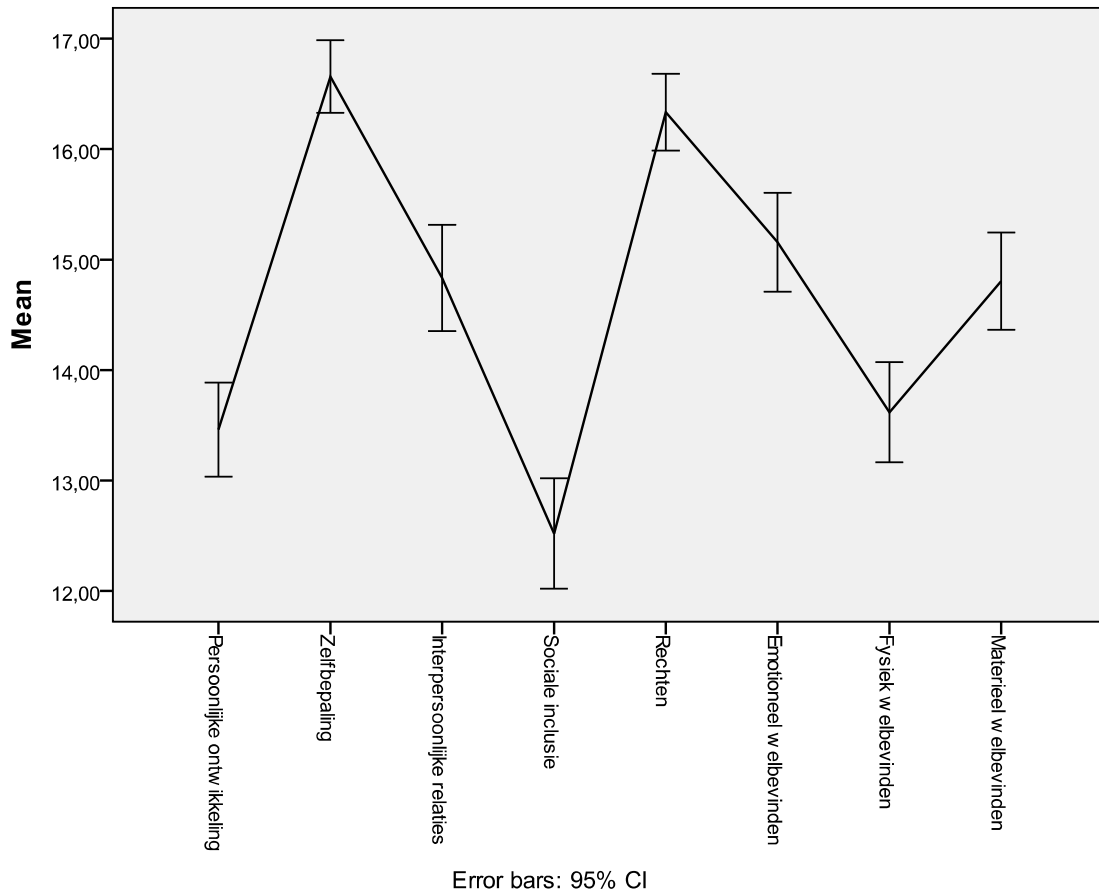
	N	MINIMUM	MAXIMUM	GEMIDDELDE	SD
Persoonlijke ontwikkeling	108	9,00	17,00	13,49	2,16
Zelfbepaling	109	10,00	18,00	16,65	1,66
Factor Onafhankelijkheid	109	23,00	35,00	30,26	2,72

⁴ De hierna volgende analyses en resultaten hebben enkel betrekking op de 146 personen (fase 1 van het behoefteonderzoek)

Interpersoonlijke relaties	110	8,00	18,00	14,73	2,48
Sociale inclusie	110	6,00	18,00	12,35	2,63
Rechten	108	11,00	18,00	16,34	1,74
Factor Sociale participatie	108	30,00	54,00	43,43	4,99
Emotioneel welbevinden	106	7,00	18,00	15,10	2,31
Fysiek welbevinden	109	8,00	18,00	13,56	2,35
Materieel welbevinden	109	8,00	18,00	14,72	2,27
Factor Welbevinden	109	26,00	53,00	43,20	5,47
Index Kwaliteit van Bestaan	106	93,00	138,00	116,68	10,32

Op basis van de bovenstaande cijfers zien we dat personen met beperkingen en/of een chronische ziekte in de Stad Gent voornamelijk hun Kwaliteit van Bestaan op het gebied van zelfbepaling, rechten en emotioneel welbevinden het hoogst inschatten. Hun Kwaliteit van Bestaan op het gebied van sociale inclusie schatten ze minder hoog in.

De figuur op de volgende bladzijde maakt bovenstaande cijfers meer aanschouwelijk.

De volgende tabel geeft, per doelgroep, een overzicht van de gemiddelde scores op de verschillende domeinen van de POS, die een indicatie geven van de Kwaliteit van Bestaan. Daarnaast worden ook de gemiddelden van de factoren 'onafhankelijkheid', 'sociale participatie' en 'welbevinden' gepresenteerd.

	AARD VAN DE BEPERKING							
	Fysieke beperking	Visuele beperking	Auditieve beperking	Verstandelijke beperking	ASS	Chronische ziekte	NAH	Meer-voudige beperking
	M	M	M	M	M	M	M	M
Persoonlijke ontwikkeling	12,87	14,55	14,60	15,38	15,00	13,76	11,50	13,00
Zelfbepaling	17,71	17,33	17,60	15,50	16,00	16,94	15,50	16,28
Factor Onafhankelijkheid	30,79	32,25	32,20	30,88	31,00	30,71	27,00	29,36
Interpersoonlijke relaties	15,00	15,33	16,20	15,50	17,00	15,59	13,75	13,89
Sociale inclusie	12,07	12,83	13,00	11,50	14,00	13,06	11,50	12,15
Rechten	16,50	17,18	16,40	15,75	17,00	16,71	17,75	15,94
Factor Sociale participatie	43,64	46,18	45,60	42,75	48,00	44,65	43,00	42,04
Emotioneel welbevinden	15,80	15,58	16,60	16,25	14,00	15,33	15,25	14,38
Fysiek welbevinden	13,73	14,33	14,40	16,00	14,00	12,12	14,75	13,22
Materieel welbevinden	15,43	15,25	16,60	15,88	17,00	13,88	14,25	14,34
Factor Welbevinden	44,79	45,17	47,60	48,13	45,00	40,41	44,25	41,94
Index Kwaliteit van Bestaan	118,79	124,45	125,50	119,50	124,00	116,50	114,25	113,11

Wanneer we verschillende doelgroepen bekijken dan zien we globaal dat personen met auditieve en visuele beperkingen de hoogste Kwaliteit van Bestaan rapporteren, gevolgd door personen met een verstandelijke beperking en personen met een fysieke beperking. Personen met een chronische ziekte en personen met meerdere beperkingen rapporteerden de laagste Kwaliteit van Bestaan.

Wat betreft het gebied van persoonlijke ontwikkeling zien we dat personen met verstandelijke beperkingen en personen met auditieve beperkingen het meest

boven het gemiddelde 'scoren'. Personen met NAH rapporteren de laagste Kwaliteit van Bestaan. Met betrekking tot het domein 'zelfbepaling' scoren vooral personen met NAH en personen met verstandelijke beperkingen onder het gemiddelde. Personen met fysieke beperkingen en personen met auditieve beperkingen scoren op dit gebied het hoogst. Wat betreft de factor onafhankelijkheid zien we dat personen met NAH en personen met meerdere beperkingen het minst goed (en onder het gemiddelde scoren).

Ook wat betreft het domein sociale inclusie zien we dat personen met verstandelijke beperkingen en personen met NAH het minst goed scoren. Wat het domein rechten aangaat rapporteren personen met verstandelijke beperkingen en personen met meerdere beperkingen de minst hoge Kwaliteit van Bestaan. Dezelfde tendens zien we voor volledige factor sociale participatie.

Emotioneel welbevinden is het laagst bij personen met ASS en personen met meerdere beperkingen. Fysiek welbevinden bij personen met een chronische ziekte en personen met meerdere beperkingen. Materieel welbevinden bij personen met een chronische ziekte, personen met NAH en personen met een meerdere beperking. Wat de globale factor welbevinden betreft zien we dat deze het laagste is voor personen met een chronische ziekte en personen met meerdere beperkingen.

4.4 De wensen, dromen en aspiraties van mensen en het belang van ieder domein van Kwaliteit van Bestaan

Een overzicht van het *belang* dat personen met een beperking hechten aan de verschillende domeinen van Kwaliteit van Bestaan, de *mogelijkheden* die ze zien om het domein (nog) te verbeteren en de *algemene tevredenheid* over de verschillende domeinen worden in onderstaande tabellen samengevat.

Belang van de verschillende domeinen van Kwaliteit van Bestaan

	N	MINIMUM	MAXIMUM	GEMIDDELDE	SD
Belang domein persoonlijke ontwikkeling	99	1	3	2,85	,437
Belang domein zelfbepaling	101	1	3	2,93	,292
Belang domein persoonlijke relaties	102	1	3	2,86	,373
Belang domein sociale inclusie	103	1	3	2,78	,523
Belang domein rechten	107	1	3	2,92	,311
Belang domein emotioneel welbevinden	107	2	3	2,94	,231
Belang domein fysiek welbevinden	111	1	3	2,95	,264
Belang domein materieel welbevinden	112	1	3	2,57	,596

Mogelijkheden op de verschillende domeinen van Kwaliteit van Bestaan

	N	MINIMUM	MAXIMUM	GEMIDDELDE	SD
Mogelijkheden domein persoonlijke ontwikkeling	101	0	3	1,86	,775
Mogelijkheden domein zelfbepaling	102	1	3	2,20	,704
Mogelijkheden domein persoonlijke relaties	101	1	3	2,40	,665
Mogelijkheden om deel te nemen aan activiteiten in Gent	106	1	3	1,93	,523
Mogelijkheid tot steun van anderen	103	1	3	1,94	,669
Mogelijkheden domein rechten	106	1	3	2,14	,654
Mogelijkheden domein emotioneel welbevinden	108	1	3	2,32	,653
Mogelijkheden domein fysiek welbevinden	112	1	3	2,48	,615
Mogelijkheden domein materieel welbevinden	112	1	3	1,79	,799

Samenvatting

*'Behoefteteonderzoek naar personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in Gent'
Hogeschool Gent, Departement Sociaal-Agogisch Werk, Universiteit Gent, Vakgroep Orthopedagogiek en
Stichting Arduin*

Tevredenheid over de verschillende domeinen van Kwaliteit van Bestaan

	N	MINIMUM	MAXIMUM	GEMIDDELDE	SD
Tevredenheid domein persoonlijke ontwikkeling	101	1	3	2,43	,753
Tevredenheid domein zelfbepaling	102	1	3	2,55	,639
Tevredenheid domein persoonlijke relaties	100	1	3	2,60	,620
Tevredenheid domein sociale inclusie	107	1	3	2,19	,715
Tevredenheid domein rechten	107	1	3	2,33	,697
Tevredenheid domein emotioneel welbevinden	111	1	3	2,41	,706
Tevredenheid domein fysiek welbevinden	112	1	3	2,09	,754
Tevredenheid domein materieel welbevinden	112	1	3	2,48	,657

Wat betreft het **belang** van de verschillende domeinen van Kwaliteit van Bestaan valt op alle domeinen op een schaal van 1 tot 3 als belangrijk tot zeer belangrijk worden omschreven. Hoewel de verschillen heel klein zijn, scoren fysiek welbevinden, emotioneel welbevinden, zelfbepaling, rechten, persoonlijke relaties, persoonlijke ontwikkeling en sociale inclusie (in die volgorde) het hoogst. Materieel welbevinden komt op de laagste plaats, maar blijft een belangrijk domein.

Met betrekking tot de **mogelijkheden** die personen met een beperking of een chronische ziekte zien, stellen we vast dat personen de meeste mogelijkheden zien in de omgeving om terecht te kunnen voor hun fysiek welbevinden. Ook mogelijkheden met betrekking tot persoonlijke relaties, emotioneel welbevinden, zelfbepaling en rechten blijken vrij hoog. Mogelijkheden met betrekking tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties, deel te nemen aan activiteiten in Gent, mogelijkheden om steun te krijgen van anderen in Gent, en mogelijkheden om genoeg geld te verdienen om het materiaal welbevinden te verhogen zijn minder hoog.

Betreffende de **tevredenheid** van personen met een beperking en/of chronische ziekte zien we dat de respondenten voornamelijk tevreden zijn met betrekking tot persoonlijke relaties, zelfbepaling, materieel welbevinden, persoonlijke ontwikkeling, emotioneel welbevinden en rechten. Sociale inclusie en fysiek welbevinden scoren het minst hoog.

Samenvatting

*'Behoefteteonderzoek naar personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in Gent'
Hogeschool Gent, Departement Sociaal-Agogisch Werk, Universiteit Gent, Vakgroep Orthopedagogiek en
Stichting Arduin*

Uitgesplitst naar de **aard van de beperking** geeft dit voor het **belang** van de verschillende domeinen het beeld dat dit voor alle doelgroepen heel belangrijk is wat alle domeinen betreft (gemiddelde voor alle domeinen = 3), behalve voor personen met NAH, domein persoonlijk ontwikkeling en domein sociale inclusie, voor personen met ASS, domein fysiek welbevinden en voor personen met chronische ziekte, domein materieel welbevinden, waarbij het gemiddelde telkens 2 is.

Samenvatting

*'Behoefteteonderzoek naar personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in Gent'
Hogeschool Gent, Departement Sociaal-Agogisch Werk, Universiteit Gent, Vakgroep Orthopedagogiek en
Stichting Arduin*

4.5 De ondersteuningsbehoeften van personen met een beperking per levensdomein (op basis van de SIS)

De hierna volgende tabel geeft een overzicht van de ondersteuningsbehoeften per doelgroep op basis van de SIS-scores (hoe hoger de score, hoe groter de ondersteuningsbehoefte).

	AARD VAN DE BEPERKING							
	Fysieke beperking	Visuele beperking	Auditi- e beperking	Ver- stande- lijke beper- king	ASS	Chroni- sche ziekte	NAH	Meerdere beperking
	M	M	M	M	M	M	M	M
A: Totaal Ruwe Score (huis- houdelijke act) Max = 92	29	17	4	33	6	24	26	37
B: Totaal Ruwe Score (samen- leving) Max=91	20	17	14	29	19	26	18	34
C: Totaal Ruwe Score (perm.vor- ming) Max=104	4	12	13	32	13	6	14	18
D: Totaal Ruwe Score (arbeid) Max=87	3	6	26	23	9	9	12	15
E: Totaal Ruwe Score (gezond- heid) Max=94	9	11	5	17	12	12	23	22
F: Totaal Ruwe Score (sociale act) Max=93	3	8	2	19	3	5	12	15
Totale Score Max=93	27	20	27	34	27	28	34	37

Op dit moment zijn er geen normtabellen beschikbaar voor de verschillende doelgroepen. We kunnen dus enkel de doelgroepen onderling vergelijken. Hierbij valt op dat personen met meerdere beperkingen globaal gezien de hoogste ondersteuningsnood hebben, gevolgd door personen met NAH en personen met verstandelijke beperkingen.

Wanneer we per domein de resultaten iets meer in detail bekijken, dan zien we dat op het vlak van huishoudelijke activiteiten vooral personen met meerdere beperkingen en verstandelijke beperkingen de hoogste ondersteuningsbehoeften hebben. Wat het domein 'samenleving' betreft zijn het opnieuw dezelfde doelgroepen die de hoogste ondersteuningsbehoeften hebben. Ook op het gebied van permanente vorming zien we dat personen met verstandelijke beperkingen de hoogste ondersteuningsbehoefte hebben. Op het gebied 'arbeid' zien we dan weer een ietwat ander beeld: vooral personen met auditieve beperkingen gaven hier aan nood te hebben aan ondersteuning. Ook personen met verstandelijke beperkingen hebben op dit domein een hoge ondersteuningsbehoefte. Wat het domein 'gezondheid' betreft zien we dat vooral personen met NAH, meerdere beperkingen en verstandelijke beperkingen hoge ondersteuningsbehoeften hebben. Wat het domein sociale activiteiten betreft hebben vooral personen met verstandelijke beperkingen hoge ondersteuningsbehoeften.

Wanneer we per doelgroep de ondersteuningsbehoeften van wat meer nabij bekijken, dan zien we dat personen met fysieke beperkingen voornamelijk ondersteuningsbehoeften ervaren op het gebied van huishoudelijke activiteiten en samenleving, net als personen met visuele beperkingen. Personen met auditieve beperkingen hebben een uitgesproken ondersteuningsnood op het gebied van arbeid. Personen met verstandelijke beperkingen lijken vrij hoge tot hoge ondersteuningsnoden te hebben op verschillende terreinen, waarbij huishoudelijke activiteiten, permanente vorming en samenleving de meest belangrijke zijn. Personen met ASS lijken voornamelijk ondersteuningsbehoeften te hebben op het vlak van de samenleving. Personen met chronische ziekte lijken vooral ondersteuningsbehoeften te hebben op het vlak van samenleving, huishoudelijke activiteiten en pas op de derde plaats met betrekking tot het domein 'gezondheid'. Personen met NAH gaven vooral ondersteuningsnoden aan op het vlak van huishoudelijke activiteiten en gezondheid. Personen met meerdere beperkingen hebben de hoogste ondersteuningsnoden op het gebied van huishoudelijke activiteiten en samenleving.

Samenvatting

*'Behoefteonderzoek naar personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in Gent'
Hogeschool Gent, Departement Sociaal-Agogisch Werk, Universiteit Gent, Vakgroep Orthopedagogiek en
Stichting Arduin*

4.6 Informatie rond kennis, gebruik en houding tegenover de dienstverlening in de Stad Gent.

Wat de **dienstverlening van de Stad Gent** betreft, zien we het volgende⁵:

Dienstverlening Stad Gent

	Kent u deze dienst? (‘JA’)	Maakt u gebruik van deze dienst? (‘JA’)	Ervaart u dit aanbod als ondersteunend?	Zou u gebruik maken van deze dienst indien nodig?
1. Dienst Sociale Voorzieningen Ook gekend als Lokaal T10, Sociale Zaken, Welzijnszorg, tussenverdiep, Jan Dietens				
<u>1. Individuele tegemoetkomingen</u> Aanvragen: - inkomensvervangende- en integratietegemoetkoming; - hulp aan Bejaarden: - pensioenen: - stedelijke Toelage voor de Verzorging Thuis van Zwaar Gehandicapte Personen.	70 (54%)	38 (51%)	6 Heel ondersteunend 21 Ondersteunend 8 Min of meer ondersteunend 3 Niet ondersteunend 1 Helemaal niet ondersteunend	38 (80%)
<u>2. Stedelijke Toelage voor Personen met incontinentie</u> (incontinentiepremie)	30 (25%)	9 (25%)	4 Heel ondersteunend 3 Ondersteunend 1 Min of meer ondersteunend 1 Niet ondersteunend	18 (78%)
<u>3. Stedelijke toelage aan gezinnen met een beperkt inkomen of gezinnen waarvan één of meerdere personen recht hebben op een verhoogde tegemoetkoming</u> (gratis huisvuilzakken/ophaalkrediet)	68 (66%)	51 (71%)	15 Heel ondersteunend 32 Ondersteunend 3 Min of meer ondersteunend 1 Niet ondersteunend	31 (91%)
<u>4. Minder Mobielen Centrale</u> Dirk Billiet, Pierre Apostel en	95 (75%)	37 (39%)	16 Heel ondersteunend 19 Ondersteunend	50 (82%)

⁵ In deze tabel zijn telkens de aantallen vermeld van personen die ‘ja’ hebben geantwoord op de vragen rond kennis van de dienst, gebruik maken van de dienst en eventueel gebruik maken van de dienst – hierbij zijn ook altijd percentages vermeld, hoewel het aantal antwoorden in vele gevallen minder dan 100 bedraagt. De percentages dienen dus - in deze gevallen - met de nodige voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd.

	Kent u deze dienst? (‘JA’)	Maakt u gebruik van deze dienst? (‘JA’)	Ervaart u dit aanbod als ondersteunend?	Zou u gebruik maken van deze dienst indien nodig?
Hilde Verstichel Rolstoelvervoer en vrijwilligersvervoer.			5 Min of meer ondersteunend 3 Niet ondersteunend 1 Helemaal niet ondersteunend	
5. Taxicheques De Stad Gent biedt aan mensen met verplaatsingsmoeilijkheden en een beperkt inkomen de mogelijkheid om taxicheques aan te kopen. Elke gebruiker heeft recht op maximum 75 cheques per jaar. Ze worden gebruikt als betaalmiddel bij een taxirit.	71 (56%)	17 (23%)	5 Heel ondersteunend 9 Ondersteunend 4 Min of meer ondersteunend	50 (85%)
2. Dienst Burgerzaken Ook gekend als Dienst Bevolking, de Zuid, Administratief Centrum				
1. in Administratief centrum U kan hier terecht voor: - legalisaties, Militie, Reispassen en Rijbewijzen; - niet-Belgen; - geboorten; - overlijdens; - huwelijken; - echtscheidingen.	114 (91%)	78 (67%)	12 Heel tevreden 50 Tevreden 7 Min of meer tevreden 7 Niet tevreden 2 Helemaal niet tevreden	45 (88%)
2. Dienstencentra De Dienstencentra bieden dezelfde dienstverlening als de Dienst Burgerzaken en aanverwante diensten in het Administratief Centrum aan het Zuid. (Drongen, Gentbrugge, Ledeborg, Mariakerke, Nieuw-Gent, Oostakker, Sint-Amandsberg, Sint-Denijs-Westrem, Wondelgem, Zwijnaarde.	94 (75%)	67 (71%)	15 Heel tevreden 36 Tevreden 9 Min of meer tevreden 2 Niet tevreden 4 Helemaal niet tevreden	25 (61%)

	Kent u deze dienst? (‘JA’)	Maakt u gebruik van deze dienst? (‘JA’)	Ervaart u dit aanbod als ondersteunend?	Zou u gebruik maken van deze dienst indien nodig?
3. Dienst Buurtwerk				
<u>Lokale Buurtcentra</u> (Bloemekenswijk, Brugse Poort, Gentbrugge, Ledeber – Moscou, Macharius-Heirnis-Scheldeoord, Muide-Meulestede-Afrikalaan, Nieuw Gent – Steenakker, Rabot-Blaisantvest, Dampoort – Sint-amandsberg, Sluizeken-Tolhuis-Ham).	75 (60%)	23 (29%)	2 Heel ondersteunend 12 Ondersteunend 4 Min of meer ondersteunend 1 Niet ondersteunend 2 Helemaal niet ondersteunend	32 (62%)
4. Integratiedienst				
<u>Contactpunt Integratie</u> Het contactpunt voor anderstalige nieuwkomers zorgt voor: - de vertalingen van officiële documenten; - tolken voor de dienstverlening aan de anderstalige burger in het Administratief Centrum in samenwerking met de Tolk – en Vertaalservice; - gerichte doorverwijzing naar de gepaste maatschappelijke voorziening; - gerichte doorverwijzing van de anderstalige nieuwkomer naar het Gentse onthaalbureau.	24 (27%)	1 (3%)	1 Heel ondersteunend	17 (53%)
5. Jeugddienst (Kammerstraat)				
<u>1. Swappas</u> Is een jeugdwerking die activiteiten organiseert voor jongeren van 12 tot 17 jaar. Met deze pas kan je deelnemen aan activiteiten tijdens de schoolvakanties. Je kan deze pas kopen het ganse jaar door, aan 3 Euro.	20 (17%)	3 (12%)	3 Tevreden	14 (70%)

	Kent u deze dienst? (‘JA’)	Maakt u gebruik van deze dienst? (‘JA’)	Ervaart u dit aanbod als ondersteunend?	Zou u gebruik maken van deze dienst indien nodig?
<u>2. Publieke speelterreinen en sportinfrastructuur</u> Dit zijn o.a. speelzones, skateramps, basketbalterreinen ... in parken	89 (70%)	20 (22%)	5 Heel tevreden 12 Tevreden 4 Min of meer tevreden 2 Niet tevreden	36 (58%)
6. Dienst Kinderopvang				
- Tinkelbel (via Gentinfo) Centraal telefoonnummer van de Dienst Kinderopvang Stad Gent, voor ouders die kinderopvang zoeken. - Het huis van het Kind residentiële opvang tijdens schooldagen voor kinderen van 3 tot 18 jaar.	42 (34%)	5 (11%)	1 Heel ondersteunend 2 Ondersteunend	31 (84%)
7. Onderwijs Stad Gent				
<u>1. Stedelijke basisscholen</u> (Gewoon en buitengewoon onderwijs)	96 (77%)	9 (9%)	3 Heel tevreden 6 Tevreden 1 Min of meer tevreden 2 Helemaal niet tevreden	37 (57%)
<u>2. Stedelijke secundaire scholen</u> (Gewoon en buitengewoon onderwijs).	92 (75%)	6 (6,4%)	4 Heel tevreden 3 Tevreden	40 (61%)
<u>3. Volwassenonderwijs</u> (cvo)	77 (62%)	18 (23%)	5 Heel tevreden 10 Tevreden 1 Min of meer tevreden 2 Niet tevreden 1 Helemaal niet tevreden	33 (60%)
<u>4. Leerlingenvervoer Stedelijk Onderwijs</u>	75 (60%)	4 (5%)	3 Heel ondersteunend 2 Ondersteunend	30 (58%)
8. Seniorendienst (Begijnhofdries)				
Stad Gent heeft 26 clubhuizen voor senioren, die gerund worden door vrijwilligers. Elk clubhuis heeft een nauwe band met de buurt, en organiseert eigen activiteiten zoals bv.	91 (72%)	19 (20%)	2 Heel tevreden 15 Tevreden 3 Min of meer tevreden	41 (55%)

	Kent u deze dienst? (‘JA’)	Maakt u gebruik van deze dienst? (‘JA’)	Ervaart u dit aanbod als ondersteunend?	Zou u gebruik maken van deze dienst indien nodig?
kaartnamiddagen, volksspelen, petanque spelen...				
9. Openbare Bibliotheek				
<u>1. Centrale Bibliotheek aan de Zuid</u>	121 (96%)	59 (49%)	19 Heel tevreden 32 Tevreden 5 Min of meer tevreden 1 Niet tevreden 1 Helemaal niet tevreden	50 (69%)
<u>1. Bibliotheekfilialen</u> (Brugse Poort, Drongen-Baarle, Drongen-centrum, Gentbrugge, Ledeberg, Mariakerke, Oostakker, Sint-Amantsberg, Sint-Denijs-Westrem, Van Beverenplein, Watersportbaan, Wondelgem, Zwijnaarde.)	93 (77%)	35 (38%)	13 Heel tevreden 21 Tevreden 3 Min of meer tevreden 1 Niet tevreden	40 (62%)
<u>2. Daisy-boeken en grootletterboeken</u> Daisy-boeken zijn digitale luisterboeken op CD-Rom voor mensen met een tijdelijke of definitieve leeshandicap. De bibliotheek beschikt over een honderdtal Daisy-boeken die je kan vinden in de oofdbibliotheek aan het Zuid (in de themazaal, gelijkvloers) bij de grootletterboeken, die eveneens voor mensen met een tijdelijke of definitieve leeshandicap zijn.	65 (52%)	19 (29%)	9 Heel ondersteunend 9 Ondersteunend 2 Min of meer ondersteunend 1 Niet ondersteunend	35 (78%)
10. Milieudienst				
1. Isolatiepremies, premies voor groendaken, REGent (rationeel energiegebruik Gent)...	74 (59%)	21 (28%)	5 Heel ondersteunend 10 Ondersteunend 4 Min of meer ondersteunend 1 Helemaal niet ondersteunend	44 (82%)
11. Mobiliteit				
<u>1. Parkeergarages</u> (Vrijdagmarkt, Sint-Michiels, Reep, Sint-Pietersplein.)	116 (95%)	48 (42%)	2 Heel tevreden 26 Tevreden 11 Min of meer tevreden	43 (62%)

	Kent u deze dienst? (‘JA’)	Maakt u gebruik van deze dienst? (‘JA’)	Ervaart u dit aanbod als ondersteunend?	Zou u gebruik maken van deze dienst indien nodig?
			7 Niet tevreden 3 Helemaal niet tevreden	
<u>2. Voorbehouden parkeerplaatsen voor personen met een handicap</u>	119 (96%)	62 (52%)	17 Heel ondersteunend 27 Ondersteunend 10 Min of meer ondersteunend 2 Niet ondersteunend 4 Helemaal niet ondersteunend	54 (86%)
<u>3. Openbare aangepaste toiletten</u>	85 (68%)	28 (31%)	6 Heel ondersteunend 12 Ondersteunend 7 Min of meer ondersteunend 2 Niet ondersteunend 2 Helemaal niet ondersteunend	39 (66%)
12. Loketten Stedenbouw en Openbaar Domein				
Stedenbouwkundige vergunningen en verkavelingsvergunningen.	51 (42%)	19 (35%)	3 Heel tevreden 6 Tevreden 6 Min of meer tevreden 4 Niet tevreden 1 Helemaal niet tevreden	27 (73%)
13. Dienst Wonen (voorheen Dienst Huisvesting)				
<u>1. Stadswoningen</u> Inschrijvingen kandidaat huurders voor een stadswoning.	52 (43%)	16 (29%)	5 Ondersteunend 6 Min of meer ondersteunend 5 Niet ondersteunend 1 Helemaal niet ondersteunend	25 (76%)
<u>2. Woonwinkels</u> (Brugse Poort-Rooigem, Gentbrugge-Ledeberg, Muide- Meulestede, Rabot, Sint- Amandsberg, Sluizeken-Tolhuis- Ham.)	29 (23%)	7 (20%)	2 Heel ondersteunend 3 Ondersteunend 1 Min of meer ondersteunend 1 Niet ondersteunend	20 (83%)
<u>3. Cel Woonbeleid</u> Info en hulp bij invullen aanvragen allerlei huisvestingspremies	15 (13%)	5 (23%)	1 Heel ondersteunend 4 Ondersteunend	11 (85%)

	Kent u deze dienst? (‘JA’)	Maakt u gebruik van deze dienst? (‘JA’)	Ervaart u dit aanbod als ondersteunend?	Zou u gebruik maken van deze dienst indien nodig?
(huursubsidie, verbeterings- en aanpassingspremie, stedelijke verbeteringspremie (electriciteit, verwarming en opstijgend vocht), Conformiteitsattest, kamerwoningen, huurwoningen.				
14. Lokaal Werkgelegenheidsbureau				
1. Opleidingscentrum (LWB) Richt zich naar kortgeschoolde en langdurig werkzoekenden, Allochtonen, Ouderen (>45 jaar) en Arbeidsgehandicapten. Begeleiding werkzoekenden met het oog op integratie op arbeidsmarkt: - werkwijzers: trajectbegeleiding voor kortgeschoolden, allochtonen en oudere (50+) - werkervaringsprojecten: werkervaring, technische begeleiding, algemene vorming en sollicitatie-training, individuele arbeidsbegeleiding.	33 (27%)	4 (10%)	3 Ondersteunend 1 Min of meer ondersteunend	23 (74%)
2. PWA-vzw (Plaatselijke Werkgelegenheidsagentschappen) Langdurig of oudere werklozen en leefloners, die voor het PWA-statuut in aanmerking komen. - PWA hulp aanvragen als klant voor bv. assistentie, karweitjes opknappen...; - bijverdienen via PWA-systeem.	54 (43%)	8 (14%)	2 Heel ondersteunend 3 Ondersteunend 1 Niet ondersteunend 2 Helemaal niet ondersteunend	30 (65%)
3. Lokale Werkwinkels (Gent-centrum, Nieuw Gent, Ledeborg, Rabot-Brugse Poort.) Informatie en advies over werk, opleidingen, vacatures, dienstencheque, tewerk-	52 (43%)	18 (32%)	4 Heel ondersteunend 8 Ondersteunend 3 Min of meer ondersteunend 1 Niet ondersteunend 1 Helemaal niet ondersteunend	30 (83%)

	Kent u deze dienst? (‘JA’)	Maakt u gebruik van deze dienst? (‘JA’)	Ervaart u dit aanbod als ondersteunend?	Zou u gebruik maken van deze dienst indien nodig?
stellingsmaatregelen, praktische problemen oplossen zoals vervoer, kinderopvang. Inschrijving of herinschrijving als werkzoekende. Surfen naar werk. Werkaanbiedingen. PWA hulp aanvragen als klant. Bijverdienen via PWA systeem. Aanvragen allerlei attesten (ook RVA).				
15. Meldpunt Discriminatie				
Als u slachtoffer of getuige bent van een ongelijke behandeling, dan kunt u dit melden op het Meldpunt Discriminatie. Het richt zich naar inwoners van Gent en naar iedereen die zich gediscrimineerd voelt op Gents grondgebied. Discriminatiegronden kunnen zijn: geslacht, leeftijd, seksuele voorkeur, handicap, ...	53 (41%)	9 (16%)	4 Ondersteunend 2 Min of meer ondersteunend 1 Helemaal niet ondersteunend	41 (84%)
16. Ombudsvrouw				
Bij de ombudsvrouw kan u terecht als u vindt dat uw klacht over een stadsdienst of het OCMW niet voldoende door de dienst zelf wordt behandeld. Zij zal dan de zaak herbekijken in alle onafhankelijkheid, dit vooral door te bemiddelen. Zij zal zoeken naar de oorzaak van de klacht en aanbevelingen doen om klachten in de toekomst te vermijden.	91 (69%)	17 (19%)	6 Heel ondersteunend 6 Ondersteunend 3 Min of meer ondersteunend 2 Helemaal niet ondersteunend	67 (88%)
17. Communicatie				
<u>1. Gentinfo</u> Centraal aanspreekpunt voor alle informatie over het stadsbestuur en de stadsdiensten. Burgers kunnen er terecht voor wegwijsinformatie, meldingen, vragen,	81 (63%)	40 (48%)	16 Heel ondersteunend 16 Ondersteunend 5 Min of meer ondersteunend 2 Niet ondersteunend 1 Helemaal niet ondersteunend	44 (85%)

	Kent u deze dienst? (‘JA’)	Maakt u gebruik van deze dienst? (‘JA’)	Ervaart u dit aanbod als ondersteunend?	Zou u gebruik maken van deze dienst indien nodig?
klachten, verlengingen van bibliotheekmateriaal, ...				
<u>2. Stadsmagazine</u> Verschijnt maandelijks (behalve juli-augustus) en valt gratis in alle Gentse brievenbussen. Via reportages, kortnieuws, agenda... wil het de Gentenaars beter informeren over uiteenlopende initiatieven van het stadsbestuur.	110 (84%)	89 (80%)	18 Heel ondersteunend 45 Ondersteunend 20 Min of meer ondersteunend 3 Niet ondersteunend 1 Helemaal niet ondersteunend	21 (58%)
<u>3. Stadsgids</u> Verschijnt één maal per jaar, wordt huis-aan-huis bedeed en bevat informatie over de dienstverlening van de stadsdiensten en door andere Gentse organisaties.	97 (77%)	78 (78%)	25 Heel ondersteunend 39 Ondersteunend 9 Min of meer ondersteunend 4 Niet ondersteunend	25 (80%)
<u>4. Mobiliteitsfolder voor personen met een handicap</u> Hierin vindt u alle nuttige informatie rond mobiliteit die in Gent aanwezig is, zoals bv. MMC, De Lijn, voorbehouden parkeerplaatsen en parkings, Vlaams Fonds (VAPH), aanpassingen aan wagen...	32 (25%)	13 (33%)	3 Heel ondersteunend 9 Ondersteunend 1 Min of meer ondersteunend 1 Niet ondersteunend	15 (75%)
<u>5. Uit in je buurt</u> Maandelijks buurtkrantje met overzicht van alle geplande activiteiten in je buurt met eveneens een overzicht van alle organisaties en verenigingen in je wijk.	56 (45%)	38 (60%)	6 Heel ondersteunend 20 Ondersteunend 5 Min of meer ondersteunend 3 Niet ondersteunend 1 Helemaal niet ondersteunend	14 (56%)
<u>6. Website van Stad Gent</u> www.gent.be	79 (63%)	59 (70%)	19 Heel ondersteunend 25 Ondersteunend 10 Min of meer ondersteunend 4 Niet ondersteunend 1 Helemaal niet ondersteunend	27 (90%)

	Kent u deze dienst? (‘JA’)	Maakt u gebruik van deze dienst? (‘JA’)	Ervaart u dit aanbod als ondersteunend?	Zou u gebruik maken van deze dienst indien nodig?
18. Stadswinkel				
De stadswinkel verkoopt en verspreidt ‘stadsproducten’ (bv. vuilzakken, postkaarten, brochures en folders...). Bovendien worden abonnementen en losse kaarten voor de stadsconcerten en evenementen verkocht. U kunt er ook terecht voor allerlei informatie over de stadsdiensten en het socio-cultureel leven.	72 (58%)	31 (41%)	5 Heel tevreden 23 Tevreden 2 Min of meer tevreden 1 Niet tevreden	35 (83%)
19. Dienst Rekrutering en Selectie (vroeger Selex)				
Bij deze dienst kan u terecht als u wil solliciteren bij Stad Gent. U komt dan in het sollicitantenbestand terecht.	26 (22%)	11 (36%)	1 Heel tevreden 3 Tevreden 4 Min of meer tevreden 2 Niet tevreden 1 Helemaal niet tevreden	15 (79%)
20. Sportinfrastructuur				
- Sporthallen (Bourgoyen, Driebeek, Hekers, Keiskant, Neptunus, Rozebroeken, Wolfput, Tolhuis) – Zwembaden (Neptunus, Rooigem, Strop, Rozebroeken, Van Eyck) - Sport- en Recreatiecentrum Blaarmeersen	113 (94%)	65 (56%)	15 Heel tevreden 40 Tevreden 9 Min of meer tevreden	41 (70%)
21. Stedelijke musea				
- Huis van Alijn; - Museum voor Industriële Archeologie en Textiel (MIAT); - Museum voor Schone Kunsten (MSK); - Stedelijk Museum voor Actuele Kunst (SMAK); - Stadsmuseum (STAM); - Design Museum Gent.	116 (92%)	74 (62%)	15 Heel tevreden 45 Tevreden 14 Min of meer tevreden 1 Niet tevreden	41 (72%)
22. IVAGO				
1. Containerparken	110 (86%)	71 (64%)	9 Heel tevreden 47 Tevreden 9 Min of meer tevreden	30 (65%)

	Kent u deze dienst? (‘JA’)	Maakt u gebruik van deze dienst? (‘JA’)	Ervaart u dit aanbod als ondersteunend?	Zou u gebruik maken van deze dienst indien nodig?
			2 Niet tevreden 4 Helemaal niet tevreden	
2. Huisvuilophaling	127 (98%)	122 (94%)	26 Heel tevreden 78 Tevreden 10 Min of meer tevreden 4 Niet tevreden	23 (96%)

Op de vraag rond specifieke noden op het vlak van dienstverlening van de Stad Gent geeft 58% van de respondenten aan (n=73/125) aan noden te hebben. Volgende zaken (totale n=103) worden hierbij vermeld: voetpaden uitvlakken (n=25, 24%), openbaar vervoer rolstoelaangepast maken (n=18, 17%), nood aan een toegankelijkheidsplan voor de Stad Gent (n=18, 17%), verkeerslichten van geluid voorzien (n=17, 17%), nood aan meer aangepaste openbare toiletten (n=7, 7%), personen met beperking in de politiek betrekken (n=6, 6%), en ‘andere’ (zoals sport voorzien voor personen met beperkingen, koopwoningen voorzien voor personen met beperkingen, meer verkeerslichten voorzien, goedkoper rolstoelaangepast vervoer, en aangepaste stemhokjes) (n=30, 29%).

Op de vraag ‘Heeft u nog andere vragen of opmerkingen die niet in deze vragenlijst over de dienstverlening van Stad Gent aan bod kwamen?’ antwoorden 34 personen (30%) bevestigend. Hun opmerkingen/suggesties (n=33) handelen over toegankelijkheid (n=14, 42,4%), cel personen met een handicap wordt niet bevraagd (n=8, 24,2%), wegenwerken betekenen veel extra problemen (n=6, 18,2%), discriminatie door politie (n=2, 6,1%), discriminatie in onderwijsvoorziening (n=2, 6,1%), en ‘weinig premies voor een grote stad’ (n=1, 3%).

Wat de dienstverlening van het OCMW betreft stellen we het volgende vast ⁶:

Dienstverlening OCMW Gent

⁶ In deze tabel zijn telkens de aantallen vermeld van personen die ‘ja’ hebben geantwoord op de vragen rond kennis van de dienst, gebruik maken van de dienst en eventueel gebruik maken van de dienst – hierbij zijn ook altijd percentages vermeld, hoewel het aantal antwoorden in vele gevallen minder dan 100 bedraagt. De percentages dienen dus - in deze gevallen - met de nodige voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd.

	Kent u deze dienst? (‘JA’)	Maakt u gebruik van deze dienst? (‘JA’)	Ervaart u dit aanbod als ondersteunend? (Waarom?)	Zou u gebruik maken van deze dienst indien nodig?
23. Het OCMW- Welzijnsbureau in je buurt				
Via deze welzijnsbureaus in de verschillende buurten van Gent wordt er sociale dienstverlening aangeboden waarvan o.a. het administratief in orde brengen van uw dossier bij de vakbond, uw lidmaatschap bij een mutualiteit in orde brengen, hulp bij het invullen van de belastingsaangifte, ...	78 (63%)	26 (32%)	6 Heel ondersteunend 13 Ondersteunend 3 Min of meer ondersteunend 2 Niet ondersteunend 4 Helemaal niet ondersteunend	50 (83%)
24. Financiële hulpverlening van het OCMW				
Leefloon, aanvullende financiële hulp, Elektriciteit, Gas en Water, huurwaarborg, tussenkomst in medische en farmaceutische kosten, voorschotten, verwarmingskosten en korting energiezuinige toestellen.	83 (69%)	17 (21%)	6 Heel ondersteunend 7 Ondersteunend 1 Min of meer ondersteunend 3 Niet ondersteunend 1 Helemaal niet ondersteunend	60 (86%)
25. Schuldbemiddeling				
Als u problemen hebt met schulden, begeleidt het OCMW u om zo snel mogelijk uw budget in evenwicht te krijgen. Men onderzoekt uw financiële situatie en stelt samen met u een afbetalingsplan op. Hiervoor zijn er vier mogelijkheden: - schuldbemiddeling; - budgetbegeleiding; - budgetbeheer en collectieve schuldenregeling.	71 (57%)	5 (7%)	1 Heel ondersteunend 5 Ondersteunend	56 (84%)
26. Dienst Wonen				
1. Deze dienst helpt u met <u>problemen</u> bij het huren van een woning en bemiddelt met uw huisbaas. Geeft <u>informatie</u> rond premies en huursubsidies, de vereiste woonkwaliteit en de procedures	60 (46%)	14 (23%)	1 Heel ondersteunend 8 Ondersteunend 3 Min of meer ondersteunend 3 Helemaal niet ondersteunend	32 (78%)

	Kent u deze dienst? (‘JA’)	Maakt u gebruik van deze dienst? (‘JA’)	Ervaart u dit aanbod als ondersteunend? (Waarom?)	Zou u gebruik maken van deze dienst indien nodig?
van onbewoonbaarverklaringen. Noodwoningen: Ontploffing of brand? U kunt tijdelijk in één van de noodwoningen (maximum vier maand).				
2. <u>Hulp bij het verhuizen en allerlei karweien</u> zoals behangen of schilderen indien u de prijzen op de private markt niet kunt betalen. U kunt ook eventueel <u>opgeknapt meubilair</u> van de noodcentrale gebruiken.	38 (29%)	6 (14%)	2 Heel ondersteunend 4 Ondersteunend 1 Helemaal niet ondersteunend	26 (72%)
27. Opleidings- en Tewerkstellingscentrum (OTC)				
Richt zich tot steungerechtigden die leefloon of levensminimum genieten van het OCMW. Persoonlijke begeleiding en stapsgewijs helpen zoeken naar een volwaardige tewerkstelling of opleiding. Mogelijkheid tot het opdoen van werkervaring via artikel 60. Technische vorming via korte introductiemodules en polyvalente basisopleiding. Jobwerkbank: intensieve persoonlijke begeleiding rond solliciteren. Actieve bemiddeling bij werkgevers. Arbeidstrajecten voor specifieke doelgroepen: jongeren en allochtonen. Arbeidszorgprojecten.	33 (25%)	4 (11%)	2 Heel ondersteunend 2 Ondersteunend 1 Min of meer ondersteunend	20 (71%)
28. Communicatie				
Website van OCMW Gent www.ocmwgent.be	33 (26%)	11 (28%)	3 Heel ondersteunend 4 Ondersteunend 4 Min of meer ondersteunend	20 (74%)

	Kent u deze dienst? (‘JA’)	Maakt u gebruik van deze dienst? (‘JA’)	Ervaart u dit aanbod als ondersteunend? (Waarom?)	Zou u gebruik maken van deze dienst indien nodig?
29. Lokale dienstencentra (LDC)				
<ul style="list-style-type: none"> - LDC Ten Hove; - LDC De Boei; - LDC De Regenboog; - LDC De Horizon; - LDC Wibier; - LDC De Thuishaven; - LDC Speltincx; - LDC De Vlaschaard; - LDC De Muide. <p>Een lokaal Dienstencentrum wil buurtbewoners zo lang mogelijk zelfstandig en kwaliteitsvol laten leven, met extra aandacht voor senioren en de meest kwetsbaren onder hen. De centra organiseren allerlei activiteiten waardoor bezoekers langer actief blijven en een sociaal netwerk kunnen uitbouwen. Activiteiten kunnen zijn: muziek- en danscursussen, taalcursussen, computerlessen, muzeumbezoek, diavoorstellingen,...</p>	79 (63%)	34 (42%)	11 Heel ondersteunend 14 Ondersteunend 5 Min of meer ondersteunend 3 Niet ondersteunend 1 Helemaal niet ondersteunend	30 (64%) 2
30. Ergotherapie aan huis				
<p>U hebt lichamelijke klachten en ondervindt allerlei praktische problemen in het dagelijkse leven.</p> <p>De ergotherapeut zal samen met u zoeken naar de beste oplossing, bv. hulpmiddelen en woningaanpassingen.</p>	8 (22%)	5 (17%)	1 Heel ondersteunend 3 Ondersteunend 1 Min of meer ondersteunend	18 (78%)

Op de vraag rond specifieke noden op het vlak van dienstverlening van het OCMW geven 19 mensen aan nog noden te hebben (15%, totale n=131, missing 15). Volgende zaken worden hierbij onder meer vermeld: dienstverlening meer toespitsen op chronisch zieke mensen en diabetespatiënten (n=10, 52,6%), het voorzien in rolstoelaangepaste gebouwen (n=2, 10,5%) en meer doen tegen vereenzaming (n=1, 5,3%).

Op de vraag 'Heeft u nog andere vragen of opmerkingen die niet in deze vragenlijst over de dienstverlening van het OCMW aan bod kwamen?' antwoorden 15 personen bevestigend (13%, totale n=117). De volgende opmerkingen worden gegeven: belang van inspraak (n=7, 46,7%), niet te 'categoriaal' denken (n=3, 20%), meer aandacht voor de '4^e wereld' (n=2, 13,3%).

Wat betreft de toegankelijkheid van informatie en communicatie met betrekking tot de dienstverlening van de Stad Gent en het OCMW geven de respondenten algemeen het volgende aan:

	N	%
Heel toegankelijk	17	13,0
Toegankelijk	60	45,8
Min of meer toegankelijk	34	26,0
Niet toegankelijk	14	10,7
Helemaal niet toegankelijk	6	4,6
Totaal	131	100,0

De toegankelijkheidsproblemen rond communicatie die worden aangegeven zijn de volgende: geen gebruik van pictogrammen of braille (n=14), nood aan een toegankelijkheidsgids (n=14), geen informatie voor personen die niet kunnen lezen (n=3), naar sommige informatie moet hard gezocht worden (n=3), folders zijn soms niet toegankelijk genoeg (n=1), sommige zaken zijn moeilijk te begrijpen (er wordt bijvoorbeeld geen uitleg gegeven) (n=1), en het 'puntensysteem' van het containerpark is onduidelijk (n=1).

Wat de toegankelijkheid van de gebouwen van de Stad Gent en het OCMW betreft geven de respondenten het volgende aan:

	N	%
Heel toegankelijk	28	20,7
Toegankelijk	45	33,3
Min of meer toegankelijk	41	30,4
Niet toegankelijk	15	11,1
Helemaal niet toegankelijk	6	4,4

	N	%
Totaal	135	100,0

De toegankelijkheidsproblemen die hierbij gerapporteerd worden zijn: niet rolstoelaangepast (n=29), niet vlot bereikbaar (n=12), trappen (zonder leuning) (n=12), geen doventolk beschikbaar (n=9), en informatieborden niet in braille of geen pictogrammen (n=7).

5 Algemeen besluit en discussie

Dit onderzoek werd opgezet vanuit een sociaal-ecologische benadering van het fenomeen handicap. De resultaten worden ook binnen deze context geduid en geïnterpreteerd. Deze sociaal-ecologische benadering veronderstelt een functionele en multidimensionale conceptualisering van het begrip handicap, waarbij niet het 'defect' maar het functioneren van personen centraal staat. In deze modellen wordt 'handicap' gezien als het resultaat van een spanning tussen competenties en eisen van de omgeving. Deze spanning is multidimensioneel en niet typisch voor personen met een beperking (WHO, 2001). Handicap ontstaat met andere woorden als gevolg van de manier waarop de omgeving de gevolgen van een beperking onvoldoende ondersteunt.

Een tweede belangrijk uitgangspunt binnen dit onderzoek was het 'Kwaliteit van Bestaan'-kader, een conceptueel model dat strategieën genereert op micro-, meso- en macroniveau. De Stad Gent neemt hier een voortrekkersrol om het 'Kwaliteit van Bestaan' kader als uitgangspunt te nemen binnen een onderzoek dat beleidsadviezen genereert.

Het onderzoek bevatte twee belangrijke doelstellingen. De eerste doelstelling was het in kaart brengen van een aantal kenmerken van personen met een handicap en chronische ziekte in Stad Gent via een secundaire analyse op bestaande databanken. De zoektocht naar databronnen verliep in verschillende fasen. In een eerste fase werd een matrix opgemaakt om het dataverzamelingsproces gestructureerd te laten verlopen. Deze matrix bestaat uit 4 kolommen, gebaseerd op het gehanteerd theoretische kader, met name kolom 1: acht domeinen van Kwaliteit van Bestaan; kolom 2: domeinen van ondersteuningsbehoeften gerelateerd aan de domeinen van Kwaliteit van Bestaan; kolom 3: onderzoeksdomeinen van Stad Gent en kolom 4: respectievelijke indicatoren. In een tweede fase werden de indicatoren geconcretiseerd en getoetst op hun beschikbaarheid en validiteit.

Ondanks de veelheid aan cijfergegevens vanuit verschillende organisaties en instanties kwamen slechts weinig data in aanmerking voor de secundaire analyse. Databronnen waren onvolledig of gefragmenteerd of niet verkrijgbaar. De opgestelde matrix en opgestelde indicatorenset is echter een interessante aanzet om de dataverzameling voor deze doelgroep vorm te geven en te verfijnen. Opvallend is dat bestaande data zeer moeilijk generaliseerbaar zijn, en dat het nog moeilijker is om cijfergegevens te verzamelen van personen die niet bij het traditionele dienstverleningsaanbod geregistreerd zijn; dit legt per definitie een bias op de onderzoeksgroep. Het resultaat van de bruikbare data is terug te vinden in hoofdstuk 3.

Het tweede deel van het onderzoek was een empirische studie naar de behoeften en ervaringen van personen met een handicap of chronische ziekte in Stad Gent. Methodologisch hebben we er in de eerste fase voor gekozen om te werken met uitgebreide interviews op een sample van 146 personen, gebruik makend van betrouwbare en valide instrumenten (Supports Intensity Scale, Personal Outcomes Scale), aangevuld met een eigen samengestelde vragenlijst onder

Samenvatting

'Behoeftesonderzoek naar personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in Gent'
Hogeschool Gent, Departement Sociaal-Agogisch Werk, Universiteit Gent, Vakgroep Orthopedagogiek en

Stichting Arduin

supervisie van de stuurgroep. Er is veel aandacht gegaan naar de voorbereiding en training van de interviewers, waardoor de data-verzameling zeer betrouwbaar is verlopen. Gezien de studie focust op verschillende doelgroepen (zie p. 8) werd de rekrutering van de participanten zeer breed opgevat. Hoewel de verschillende doelgroepen ook bereikt werden, werd de steekproef toch gekarakteriseerd door een aantal tekortkomingen. Zo zagen we – wellicht mede veroorzaakt door de gevolgde methodologie van een persoonlijk gesprek – dat vooral ouderen aan de studie deelnamen. Verder bleek het moeilijk om generaliseerbare uitspraken te doen gezien de relatief kleine steekproef en de grote diversiteit hierbinnen. Het aantal jongeren dat deelnam aan de bevraging was bovendien zeer laag.

Om aan deze tekortkomingen tegemoet te komen werd een tweede fase in het behoefteonderzoek georganiseerd (na-traject, maart 2010- november 2011). Conform de eerste bevraging werd ook tijdens deze tweede bevraging gebruikt gemaakt van een (licht aangepaste) vragenlijst met een aantal profielkenmerken (cf. supra). Om ook jongeren (-18jaar) meer specifiek in het onderzoek te kunnen betrekken werden drie versies van deze vragenlijst ontwikkeld (een versie voor -12-jarigen, een versie voor jongeren van 12 tot en met 17 jaar en een versie voor personen van 18 jaar en ouder). De SIS, POS en het deel van de vragenlijst rond de houding ten aanzien van de dienstverlening werden in dit luik niet afgenomen. De 2^e fase van de bevraging gebeurde door (opgeleide) studenten Pedagogische Wetenschappen van de Universiteit Gent, onder supervisie van de Vakgroep Orthopedagogiek van de UGent, die via hun eigen netwerk en via 'snowball sampling' elk 1 interview met een persoon met een beperking in Gent uitvoerden. Om een betere spreiding over een aantal belangrijke variabelen (bvb. leeftijd, geslacht en aarde van de beperking) te bekomen werd een vooraf samengestelde criterialijst opgesteld om zo per leeftijdscategorie en per 'aard van de beperking' een gelijk aantal personen te verkrijgen (cf. 'quota-steekproef'). In totaal werden tijdens deze tweede fase **164** personen bevroegd. Samen met de participanten van de eerste bevraging slaan de onderstaande resultaten dan ook op **310** personen met een beperking.

Profielgegevens

Beschrijving

In bovenstaande tekst werden een aantal **profielgegevens** en kenmerken van personen met beperkingen en/of chronische ziekte in Gent beschreven. Ter vergelijking een aantal recente cijfers uit de Vlaamse Regionale Indicatoren (VRIND, 2009, p. 173):

Kenmerken van de personen met functiebeperkingen in het dagelijks leven, geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, woonsituatie, beroep, 18-64-jarigen, in 2008.

	Met functie-beperkingen	Totale survey
Man	43,6	50,0
Vrouw	56,4	50,0
18-24 jaar	6,1	13,0
25-34 jaar	10,7	19,2
35-44 jaar	18,9	24,0
45-54 jaar	33,9	24,1
55-64 jaar	30,5	19,8
Geen/lager onderwijs	16,6	10,7
Lager secundair	28,2	18,9
Hoger secundair	31,6	39,1
Hoge school korte type	15,0	16,4
Universitair niveau	8,6	14,9
Woont bij ouders	10,1	17,2
Woont alleen	10,2	8,5
Woont zonder partner met kind(eren)	4,8	3,4
Woont met partner	32,7	30,9
Woont met partner en kind(eren)	39,8	38,5
Andere	2,4	1,4
Betaald werk	42,8	68,8
Brugpensioen	15,1	7,5
In ziekteverlof	7,7	1,5
Arbeidsongeschikt	15,1	2,7
Uitkeringsgerechtigd werkloos	6,2	4,0
Huisvrouw of huisman	9,6	6,9
Andere	3,5	8,6

Bron: SCV-survey 2008.

Een aantal opvallende bevindingen uit het empirische luik van voorliggende studie zijn:

- de grootste groep van de participanten is ongehuwd of nooit getrouwd geweest; 42% van de respondenten geeft aan een partner te hebben – hiervan heeft 45% ook een beperking of chronische ziekte;
- 31% van de participanten geeft aan alleen te wonen (ter vergelijking: 21% alleenstaanden in het bevolkingsregister, bron: Leefbaarheidsonderzoek);
- 28% van de participanten geeft aan te werken; de helft van de personen verklaart 'inactief' te zijn (werkzaamheidscijfer ligt lager dan het cijfer op Vlaams niveau 37% / Leefbaarheidsonderzoek: 63% is aan het werk, 38% werkt niet);

Samenvatting

'Behoeftesonderzoek naar personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in Gent' Hogeschool Gent, Departement Sociaal-Agogisch Werk, Universiteit Gent, Vakgroep Orthopedagogiek en Stichting Arduin

- 23% van de personen geeft aan hoger onderwijs te hebben gevolgd of te volgen (Leefbaarheidsonderzoek: 47%); 55% van de participanten geeft aan specifieke noden te hebben op het gebied van onderwijs;
- de aanzienlijk aantal participanten huurt een woning op de private of sociale huurmarkt (45%); 44% is de eigenaar van de woning (Vlaamse cijfers: 67%; Leefbaarheidsonderzoek: 61%);
- 48% van de participanten verklaart dat aanpassingen aan de woning zijn gebeurd; 22% van de deelnemers zegt niet te weten of ze een beroep kunnen doen op een uitkering of tegemoetkoming om deze aanpassing te doen;
- 21% procent van de participanten geeft aan niet of slechts min of meer te kunnen kiezen met wie hij of zij samenwoont; 29% kan niet of slechts min of meer kiezen waar te wonen;
- 22% van de participanten geeft aan zelden tot nooit naar het televisie-nieuws te kijken; 40% luistert zelden tot nooit naar het radionieuws; 54% geeft aan zelden tot nooit een krant te lezen (ter vergelijking: 90% van de Vlamingen maakt wekelijks gebruik van radio en TV; 60% van de Vlamingen leest wekelijks de krant).
- de cijfers wijzen uit dat deelname aan culturele en vrijetijdsactiviteiten algemeen lager ligt dan bij personen zonder beperking (de resultaten komen overeen met deze van personen met een handicap op Vlaams niveau, maar ze liggen voor 'naar een sportwedstrijd gaan', 'museum, tentoonstelling of galerij bezoeken', of 'naar een klassiek concert gaan' ook opvallend lager; op vlak van 'zelf sportief actief zijn', de 'bibliotheek of film' bezoeken zijn de Gentse cijfers hoger dan deze op Vlaams niveau);
- 94% geeft aan vaak tot heel vaak individuele activiteiten binnenshuis te doen
- 42% van de participanten is het afgelopen jaar niet op daguitstap of op reis geweest (ter vergelijking: ongeveer 8% in het Leefbaarheidsonderzoek);
- 10% van de participanten neemt deel aan een publiek, adviserend of besluitvormingsorgaan (ter vergelijking: 'ooit deel uitgemaakt van een advies-, overleg-, of inspraakorgaan van gemeente of stad: 6%, VRIND, 2010); 3% neemt een politiek mandaat op (ter vergelijking: 3% van de Vlamingen heeft ooit gekandideerd op een lijst, VRIND, 2010);
- 44% van de personen geeft aan zich zorgen te maken, 23% min of meer, 33% geen zorgen; met betrekking tot de toekomst zegt meer dan de helft

Samenvatting

*'Behoefteonderzoek naar personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in Gent'
Hogeschool Gent, Departement Sociaal-Agogisch Werk, Universiteit Gent, Vakgroep Orthopedagogiek en
Stichting Arduin*

- (55%) zich enige tot veel zorgen te maken (dit stemt overeen met de 59% van Vlamingen die aangeeft zich zorgen te maken over de toekomst, VRIND, 2009);
- de respondenten blijken gemiddeld ongeveer 3,53 vertrouwenspersonen te hebben, wat lager is dan bij personen zonder beperkingen (personen zonder functiebeperkingen blijken gemiddeld iets minder dan 5 vertrouwensfiguren te hebben);
 - bij praktische problemen doen personen met een handicap en/of chronische ziekte voornamelijk beroep op familie en vrienden;
 - bij emotionele en/of psychische problemen worden familieleden en vrienden opnieuw het meest vermeld;
 - bij onverwachte problemen worden, net als bij de bovenvermelde moeilijkheden, voornamelijk familieleden en vrienden als steunfiguren genoemd;
 - bij nood aan iemand om mee te praten worden vooral familieleden en vrienden vermeld;
 - 38% van de respondenten geeft aan (meermaals) per dag medische verzorging nodig te hebben;
 - 19% heeft een leefbudget van minder dan 1.000 euro/maand (ter vergelijking: 7% Leefbaarheidsonderzoek); 27% tussen 1.000 euro en 1.499 euro (ter vergelijking: 19% Leefbaarheidsonderzoek); en 54% 1.500 euro of meer (74% Leefbaarheidsonderzoek);
 - meer dan een derde van de participanten (34%) geeft aan dat het openbaar (helemaal) niet toegankelijk is. De meesten (65%) geven aan nooit gebruik te maken van specifiek aangepast vervoer;
 - 39% van de participanten geeft aan veel tot heel veel uit te geven aan medische kosten;
 - 21% geeft aan de het budget niet volstaat om comfortabel te kunnen leven;
 - 26% van de personen geeft aan dat het openbaar helemaal niet of niet toegankelijk is;
 - wat betreft de toegankelijkheid van straten, winkels en openbare gebouwen zien we volgende cijfers (helemaal niet en niet toegankelijk): respectievelijk 24%, 19% en 19%.

Samenvatting

'Behoefteonderzoek naar personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in Gent'
 Hogeschool Gent, Departement Sociaal-Agogisch Werk, Universiteit Gent, Vakgroep Orthopedagogiek en
 Stichting Arduin

Interpretatie

Een belangrijke bevinding is het groot aantal personen met een beperking dat inactief is of in hoofdzaak activiteiten binnenshuis opneemt. Dit druist in tegen een belangrijke dimensie van 'Kwaliteit van Bestaan', met name 'sociale inclusie'. De oorzaken zijn binnen dit onderzoek niet onderzocht, maar uit de literatuur blijkt dat personen met beperkingen onvoldoende kansen krijgen om volwaardig te participeren in de samenleving en uitsluitend afgerekend worden op hun beperkingen in plaats van hun mogelijkheden, spijs allerhande stimuleringsinitiatieven (van Houten, 2000). Deze bevinding, samen met het resultaat dat 42% zegt niet op reis/daguitstap te zijn geweest het afgelopen jaar, de vaststelling van een lagere participatie aan cultuur en vrije tijd, het feit dat 31% van de participanten alleen woont, en de vaststelling dat de meeste mensen een gemiddeld lager leefbudget hebben, wijst op de belangrijke uitdaging op vlak van sociale participatie, het informeren en de sensibilisatie van de doelgroep en het tegengaan van vereenzaming.

De conclusie dat personen met beperkingen vaak uitsluitend afgerekend worden op hun beperkingen wordt bevestigd in de internationale literatuur waar er sprake is van een twee en halve keer grotere werkloosheid bij personen met een handicap dan in de populatie personen zonder handicap (Barnes e.a., 1998). De meerderheid van de respondenten zit niet in actieve tewerkstelling. Nochtans wijzen verschillende onderzoeken op het belang van tewerkstelling als belangrijke predictor voor sociale inclusie en de dynamische relatie die tussen het individu en de werkplaats ontstaat (onder meer door contacten met personen zonder handicap) (Jahoda e.a. 2009; McMahan, e.a., 2008).

21% van de respondenten geeft aan niet te kunnen kiezen met wie men wil samenleven en 44% van de respondenten maakt zich zorgen over iets, desondanks dat ze zichzelf relatief hoog inschatten op het vlak van zelfbepaling en emotioneel welbevinden. De respondentengroep vindt de grootste steun bij familie, wat ook bevestigd wordt door internationale onderzoeken (Gilad e.a., 2009). In vergelijking met koppels waar geen van beiden een handicap heeft, doen personen met een handicap meer beroep op functionele en emotionele ondersteuning van hun partner. Dit kan de druk binnen de partnerrelatie verhogen. De druk voor mantelzorgers was ook een belangrijke conclusie in het onderzoek van Stevens & De Brauwere (2007).

Iets meer dan een kwart van de respondenten geeft aan dat het openbaar vervoer niet toegankelijk is. Nochtans is transportmogelijkheid een belangrijke predictor ten aanzien van Kwaliteit van Bestaan (Bonham e.a., 2004).

Wat het inkomen betreft zien we dat de participerende personen met een beperking over het algemeen een lager inkomen hebben dan personen zonder beperkingen. Zo 19% heeft een leefbudget van minder dan 1.000 euro/maand (leefbaarheidsonderzoek 7%); 27% tussen 1.000 euro en 1.499 euro (leefbaarheidsonderzoek 19%); en 54% 1.500 euro of meer (leefbaarheidsonderzoek 74%). Wanneer we dit relateren aan de inschatting of

Samenvatting

'Behoeftesonderzoek naar personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in Gent'
Hogeschool Gent, Departement Sociaal-Agogisch Werk, Universiteit Gent, Vakgroep Orthopedagogiek en

Stichting Arduin

personen met dit inkomen rondkomen, dan kunnen we hiertoe de beschikbare cijfers uit het Leefbaarheidsonderzoek van de Stad Gent (2010) gebruiken, cf. infra:

		TOTAAL	VALID%
		N	2004
KAN JE MET HET TOTALE BESCHIKBARE INKOMEN VAN JE GEZIN PER MAAND, ZOALS HET NU IS, RONDKOMEN?	Zeer moeilijk	127	included in category below
	Moeilijk	157	14,2
	Eerder moeilijk	374	18,7
	Eerder gemakkelijk	598	29,8
	Gemakkelijk	524	37,4
	Zeer gemakkelijk	225	included in upper category
	999	41	not included
	Total	2045	100,0

Gezien we vaststellen dat reeds 33% van de Gentenaren aangeeft eerder moeilijk tot zeer moeilijk rond te komen met het totale beschikbare inkomen (dat hoger lijkt te liggen dan dat van personen zonder beperkingen), dan kunnen we veronderstellen dat het aantal personen met een beperking die moeilijk rondkomen met hun inkomen nog hoger zal liggen. Dit is ontegensprekelijk een belangrijk beleidsaandachtspunt.

Kwaliteit van Bestaan

Beschrijving

Met betrekking tot de **Kwaliteit van Bestaan** kunnen we, op basis van de POS en de inschattingen op het gebied van belang, mogelijkheden en tevredenheid, een aantal zaken besluiten.

In het algemeen stellen we vast dat personen met beperkingen en/of een chronische ziekte in de Stad Gent voornamelijk hun Kwaliteit van Bestaan op het gebied van zelfbepaling, rechten en emotioneel welbevinden het hoogst inschatten. Hun Kwaliteit van Bestaan op het gebied van sociale inclusie, persoonlijke ontwikkeling en fysiek welbevinden schatten ze minder hoog in. De domeinen die door de respondenten het hoogst worden ingeschat zijn tevens domeinen waarvan ze aangeven deze heel belangrijk te vinden. Het domein fysiek welbevinden, waarvan de respondenten aangeven dat op basis van de POS vrij laag scoort, vinden de deelnemers erg belangrijk. Het domein sociale inclusie, hoewel nog steeds belangrijk, staat voor de respondenten qua belangrijkheid op de voorlaatste plaats. Op de gebieden zelfbepaling, rechten en emotioneel welbevinden geven de respondenten aan over mogelijkheden te beschikken in de omgeving. Mogelijkheden met betrekking tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties, deel te nemen aan activiteiten in Gent, mogelijkheden om steun te krijgen van anderen in Gent, en mogelijkheden om

Samenvatting

'Behoeftteonderzoek naar personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in Gent'
Hogeschool Gent, Departement Sociaal-Agogisch Werk, Universiteit Gent, Vakgroep Orthopedagogiek en

Stichting Arduin

genoeg geld te verdienen om het materiaal welbevinden te verhogen zijn minder hoog. Betreffende de tevredenheid van personen met een beperking en/of chronische ziekte zien we dat de respondenten voornamelijk tevreden zijn met betrekking tot persoonlijke relaties, zelfbepaling, materieel welbevinden, persoonlijke ontwikkeling, emotioneel welbevinden en rechten. Sociale inclusie en fysiek welbevinden scoren het minst hoog. Deze resultaten lijken voor een groot deel overeen te komen met de resultaten van de POS, als scoort in deze het domein 'persoonlijk ontwikkeling' ook vrij laag.

Wanneer we verschillende doelgroepen bekijken dan zien we dat globaal gezien personen met auditieve en visuele beperkingen de hoogste Kwaliteit van Bestaan rapporteren, gevolgd door personen met een verstandelijke beperking en personen met een fysieke beperking. Personen met een chronische ziekte en personen met meerdere beperkingen rapporteerden de laagste Kwaliteit van Bestaan.

Interpretatie

Wanneer we de POS-resultaten vergelijken met een onderzoek uitgevoerd bij personen zonder handicap in Middelburg (De Windt & Lannau, 2009), stellen we vast dat de personen in onze onderzoekssample op alle domeinen, inclusief het totaal, lager scoren dan de onderzoeksgroep personen zonder handicap.

DOMEINEN EN FACTOREN	GEMIDDELDE SCORE ONDERZOEKSSAMPLE PERSONEN MET EEN HANDICAP	GEMIDDELDE SCORE ONDERZOEKSSAMPLE BEWONERS MIDDELBURG ZONDER HANDICAP
Persoonlijke ontwikkeling	13,49	16.71
Zelfbepaling	16,65	17.11
Factor Onafhankelijkheid	30,25	33.82
Interpersoonlijke relaties	14,72	16.50
Sociale inclusie	12,35	14.21
Rechten	16,34	17.30
Factor Sociale participatie	43,42	48.02
Emotioneel welbevinden	15,10	17.07
Fysiek welbevinden	13,55	14.93
Materieel welbevinden	14,72	17.05
Factor Welbevinden	43,20	48.96

Samenvatting

'Behoefteteonderzoek naar personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in Gent'
Hogeschool Gent, Departement Sociaal-Agogisch Werk, Universiteit Gent, Vakgroep Orthopedagogiek en
Stichting Arduin

Index Kwaliteit van Bestaan	116,67	130.80
-----------------------------	--------	--------

Hier is een discrepantie te zien tussen het fenomeen 'tevredenheid' en 'Kwaliteit van Bestaan'. Personen zijn relatief tevreden over hun situatie, desondanks een objectieve lagere uitkomst op alle domeinen. Verschillende onderzoeken bevestigen en verklaren dit fenomeen vanuit een natuurlijke homeostatische beweging van welbevinden (Cummins, 2005) of vanuit coping-strategieën (de Swaan, 1972). De lagere uitkomst op alle domeinen geeft aan dat personen met een handicap niet de standaard Kwaliteit van Bestaan norm bereiken van de gewone populatie. Vanuit een sociaal-ecologische benadering ligt hier op verschillende domeinen een verantwoordelijkheid voor beleidsadvisering. De gevolgen van discriminatie van personen met een beperking hebben ongetwijfeld hun impact op de psychologisch-emotionele realiteit van de persoon (Watermeyer & Swartz, 2008).

Ondersteuningsbehoeften

Beschrijving

Met betrekking tot de **ondersteuningsbehoeften** kunnen we volgende conclusies trekken.

Algemeen lijken personen met meerdere beperkingen de hoogste ondersteuningsnood hebben, gevolgd door personen met NAH en personen met verstandelijke beperkingen.

Wanneer we per domein de resultaten iets meer in detail bekijken, dan zien we dat op het vlak van huishoudelijke activiteiten vooral personen met meerdere beperkingen en verstandelijke beperkingen de hoogste ondersteuningsbehoeften hebben. Wat het domein 'samenleving' betreft zijn het opnieuw dezelfde doelgroepen die de hoogste ondersteuningsbehoeften hebben. Ook op het gebied van permanente vorming zien we dat personen met verstandelijke beperkingen de hoogste ondersteuningsbehoefte hebben. Op het gebied 'arbeid' zien we dan weer een ietwat ander beeld: vooral personen met auditieve beperkingen gaven hier aan nood te hebben aan ondersteuning. Ook personen met verstandelijke beperkingen hebben op dit domein een hoge ondersteuningsbehoefte. Wat het domein 'gezondheid' betreft zien we dat vooral personen met NAH, meerdere beperkingen en verstandelijke beperkingen hoge ondersteuningsbehoeften hebben. Wat het domein sociale activiteiten betreft hebben vooral personen met verstandelijke beperkingen hoge ondersteuningsbehoeften.

Wanneer we per doelgroep de ondersteuningsbehoeften van wat meer nabij bekijken, dan zien we dat personen met fysieke beperkingen voornamelijk ondersteuningsbehoeften ervaren op het gebied van huishoudelijke activiteiten en samenleving, net als personen met visuele beperkingen. Personen met auditieve beperkingen hebben een uitgesproken ondersteuningsnood op het

gebied van arbeid. Personen met verstandelijke beperkingen lijken vrij hoge tot hoge ondersteuningsnoden te hebben op verschillende terreinen, waarbij huishoudelijke activiteiten, permanente vorming en samenleving de meest belangrijke zijn. Personen met ASS lijken voornamelijk ondersteuningsbehoeften te hebben op het vlak van de samenleving. Personen met chronische ziekte lijken vooral ondersteuningsbehoeften te hebben op het vlak van samenleving, huishoudelijke activiteiten en pas op de derde plaats met betrekking tot het domein 'gezondheid'. Personen met NAH geven vooral ondersteuningsnoden aan op het vlak van huishoudelijke activiteiten en gezondheid. Personen met meerdere beperkingen hebben de hoogste ondersteuningsnoden op het gebied van huishoudelijke activiteiten en samenleving.

Interpretatie

Een opvallende vaststelling is de grote mate van ondersteuningsbehoeften op het vlak van samenleving voor alle groepen respondenten. De items die bevraagd werden betreffen: zich verplaatsen in de buurt, vrijetijdsbesteding, gebruik maken van algemene openbare voorzieningen, bezoek aan familie en vrienden, deelname aan gemeenschapsleven, winkelen, omgaan met anderen in de samenleving, gebruik maken van openbare gelegenheden zoals winkelcentra, postkantoor enz. Een belangrijke verantwoordelijkheid ligt hier bij de omgeving. Een Amerikaans longitudinaal onderzoek wijst op omgevingskarakteristieken zoals slechte voetpaden, onaangepast openbaar vervoer, zwaar verkeer enz. als belangrijke barrières voor mobiliteit (Clarke e.a. 2009). De onderzoekers wijzen op het belang van aanpassingen zoals straatverlichting, zitbanken, hindernisvrije voetpaden etc. als elementen om het 'disabling process' af te remmen. Een tweede belangrijke vaststelling is dat personen zonder uiterlijke kenmerken van handicap (bijvoorbeeld personen met autismespectrumstoornissen) ook op het vlak van samenlevingsactiviteiten ondersteuningsbehoeften definiëren. Dezelfde conclusie geldt voor personen met een auditieve beperking en hun vraag naar ondersteuning met betrekking tot arbeid. Dit wijst op het belangrijke onderscheid tussen aanwezigheid in de samenleving en echte betrokkenheid in de samenleving. Verschillende onderzoeken benadrukken de moeilijkheden die personen met autisme ondervinden op het vlak van aanvaarding en wederkerigheid en dit is omgekeerd evenredig met de ernst van de uiterlijke tekenen van autisme (Chamberlain e. a., 2007; Ochs e.a., 2001). Een Australisch onderzoek duidt op de restricties die personen met een auditieve beperking ondervinden op de werkplek (Hogan e.a., 2009): restricties hebben betrekking op de aard van werk, uren tewerkstelling, een voorkeursjob kunnen bemachtigen, aanpassingen, ondersteuning op het werk en assistentie.

Dienstverlening Stad Gent en OCMW

Beschrijving

Met betrekking tot de dienstverlening van de Stad Gent en het OCMW kunnen we volgende besluiten trekken.

Stad Gent

Samenvatting

'Behoefteteonderzoek naar personen met een handicap en personen met een chronische ziekte in Gent'
Hogeschool Gent, Departement Sociaal-Agogisch Werk, Universiteit Gent, Vakgroep Orthopedagogiek en
Stichting Arduin

Wat betreft de dienst Sociale voorzieningen zien we dat vooral de Stedelijke Toelage voor Personen met Incontinentie weinig bekend is (25%) en weinig gebruikt wordt (25%) al geeft 78% van de personen aan dit wel te willen gebruiken mocht dit nodig zijn. Voorts geven heel wat mensen aan de Minder Mobiele Centrale en Taxicheques te kennen (respectievelijk 75% en 56%), maar slechts 39% en 23% maakt hier gebruik.

Het Administratief Centrum (aan de Zuid) is erg goed bekend en wordt veel gebruikt. De stedelijke integratiedienst is weinig bekend en de dienstverlening ervan wordt door slechts 1 persoon uit de steekproef gebruikt.

Wat de Jeugddienst betreft zien we dat slechts 17% aangeeft de SWAPPAS te kennen, al zeg de meerderheid van zij die het kennen wel aan hiervan gebruik te willen maken, mocht dit kunnen.

Wat de dienst Kinderopvang betreft geeft iets meer dan 30% aan Tinkelbel en/of het huis van het Kind te kennen, al zegt 84% van zij die het kennen hiervan wel gebruik te zouden maken indien nodig.

Met betrekking tot het onderwijs kennen de meeste participanten zowel het basisonderwijs, het secundair onderwijs en in iets mindere mate ook het volwassenenonderwijs.

De Seniorendienst is goed bekend (72%).

De Openbare Bibliotheek aan de Zuid is heel goed bekend (96%), de aparte filialen zijn iets minder goed bekend (77%), evenals de Daisy-boeken en grootletterboeken (52%).

Wat mobiliteit betreft kennen de meesten de parkeergarages (95%), de voorbehouden parkeerplaatsen (96%) en de openbare aangepaste toiletten (68%).

De Woonwinkels en de cel 'Woonbeleid' zijn niet heel bekend bij de personen die aan het onderzoek deelnamen. Een groot aandeel van de mensen geeft aan hiervan wel gebruik te zouden maken indien nodig.

Het Lokaal Werkgelegenheidsbureau is minder bekend bij de respondenten, al geeft ook hier een groot aandeel van de personen aan hiervan wel gebruik te zouden maken indien nodig. PWA en lokale werkwinkels zijn iets beter bekend, al kent meer dan de helft van de respondenten deze niet.

Drieënveertig procent van de respondenten geeft aan het meldpunt discriminatie te kennen. Ook hier valt op dat 84% aangeeft dit te zouden gebruiken indien nodig.

Wat betreft communicatie zijn de mobiliteitsfolder voor personen met een handicap en 'Uit in je buurt' het minst bekend, al geven respectievelijk 75% en 56% aan deze wel te zouden gebruiken indien nodig.

De dienst Recruitering en selectie is weinig bekend (22%) bij de participanten van de studie.

Op de vraag rond specifieke noden op het vlak van dienstverlening van de Stad Gent geeft 58% van de respondenten aan noden te hebben. Volgende zaken worden hierbij vermeld: voetpaden uitvlakken, openbaar vervoer rolstoelaangepast maken, nood aan een toegankelijkheidsplan voor de Stad Gent, verkeerslichten van geluid voorzien, nood aan meer aangepaste openbare toiletten en personen met beperking in de politiek betrekken en 'andere' (zoals sport voorzien voor personen met beperkingen, koopwoningen voorzien voor personen met beperkingen, meer verkeerslichten voorzien, goedkoper rolstoelaangepast vervoer, en aangepaste stemhokjes).

OCMW Gent

Zowel het OCMW-Welzijnsbureau, de financiële hulpverlening van het OCMW, en de schuldbemiddeling zijn vrij goed tot goed bekend. Het Opleidings- en Tewerkstellingscentrum (OTC) en 'hulp bij verhuizen en allerlei karweien' zijn minder bekend. Wat de laatste twee diensten betreft geven heel wat mensen aan hiervan gebruik te zouden maken indien nodig. Ook de website van het OCMW en de dienst 'Ergotherapie aan huis' zijn minder bekend bij de personen met een beperking en chronische ziekte in de Stad Gent. Ook hiervan geven velen aan gebruik te zouden maken indien nodig.

Op de vraag rond specifieke noden op het vlak van dienstverlening van het OCMW geven 19 mensen aan nog noden te hebben. Volgende zaken worden hierbij onder meer vermeld: dienstverlening meer toespitsten op chronisch zieke mensen en diabetespatiënten, het voorzien in rolstoelaangepaste gebouwen (n=2) en meer doen tegen vereenzaming.

Op de vraag 'Heeft u nog andere vragen of opmerkingen die niet in deze vragenlijst over de dienstverlening van het OCMW aan bod kwamen?' antwoorden 15 personen bevestigend). De volgende opmerkingen worden gegeven: belang van inspraak, niet te 'categoriaal' denken, en meer aandacht voor de '4^e wereld'.

Wat betreft de toegankelijkheid van informatie en communicatie met betrekking tot de dienstverlening van de Stad Gent het OCMW zien we dat 59% van de participanten aangeeft deze toegankelijk of heel toegankelijk te vinden, 26% vindt deze min of meer toegankelijk en 15% vindt deze niet of helemaal niet toegankelijk.

De toegankelijkheidsproblemen rond communicatie die worden aangegeven zijn onder meer de volgende: geen gebruik van pictogrammen of braille, nood aan

een toegankelijkheidsgids, geen informatie voor personen die niet kunnen lezen, naar sommige informatie moet hard gezocht worden, folders zijn soms niet toegankelijk genoeg, sommige zaken zijn moeilijk te begrijpen.

Wat de toegankelijkheid van de gebouwen van de Stad Gent en het OCMW betreft zien we dat 54% van de respondenten aangeeft de gebouwen in Gent toegankelijk tot heel toegankelijk te vinden, 30% vindt de gebouwen min of meer toegankelijk en 16% vindt deze niet of helemaal niet toegankelijk.

De toegankelijkheidsproblemen die hierbij gerapporteerd worden zijn: niet rolstoelaangepast, niet vlot bereikbaar, trappen (zonder leuning), geen doventolk beschikbaar, en informatieborden niet in braille of geen pictogrammen.

Interpretatie

Belangrijkste conclusie bij het aanbod van de Stad Gent en de dienst OCMW Gent is de bekendheid van het dienstverleningsaanbod. Respondenten reageren positief op het bestaande aanbod maar geven vooral een lacune aan in de bekendheid ervan. De communicatie moet met andere woorden effectiever gebeuren. Bekendheid van dienstverlening was ook één van de belangrijkste conclusies bij het onderzoek van Stevens & De Brauwere (2007) over de dienstverlening van de gemeente Nazareth.

Slotbeschouwing

We kunnen de samenvatting van dit onderzoek afsluiten met twee belangrijke conclusies die meteen de meerwaarde van dit project mee illustreren.

(1) Er zijn zeer weinig data beschikbaar die op een consistente manier de behoeften van personen met een beperking of chronische ziekte in kaart brengen; de zoektocht naar databronnen aan de hand van een matrix met relevante indicatoren kan gelden als een originele aanzet om de systematiek van dataverzameling te optimaliseren. (2) De bevraging naar Kwaliteit van Bestaan bij personen met een handicap of chronische ziekte levert lagere uitkomsten op alle domeinen dan bij de populatie personen zonder handicap; zonder deze resultaten te generaliseren is dit een spijtige vaststelling vanuit principes als gelijkwaardigheid, participatie en mensenrechten.

Het gebrek aan relevante beschikbare cijfergegevens accentueert het belang van het empirische onderzoek dat in het tweede luik en het na-traject van dit project is uitgewerkt.

Het Kwaliteit van Bestaan-kader mobiliseert strategieën op micro-, meso- en macroniveau. De Stad Gent kan o.i. met dit project een terechte voortrekker genoemd worden om beleidsadviesing vanuit dit emancipatorisch paradigma vorm te geven.

Deze samenvatting is een aanleiding tot dialoog waarbij een dynamiek naar beleidsadviesing wordt op gang gezet. De resultaten werden en worden voor verdere interpretatie voorgelegd aan experts om aldus de beleidsadviezen zo treffend mogelijk te formuleren. Er zal ook de nodige aandacht gaan naar verdere communicatie van deze resultaten naar alle betrokkenen; creatieve initiatieven naar de onderzoeksgroep zijn hiervoor reeds genomen door studenten van Hogeschool Gent, opleiding Professionele Bachelor in de Orthopedagogie.

We hopen dat de conclusies van dit rapport verder kritisch kunnen bekeken worden en aan de Stad Gent belangrijke handvatten kunnen bieden in haar 'Kwaliteit van Bestaan'- beleid voor de betrokken onderzoeksgroep.

6 Bijlagen

6.1 Indicatoren per domein

6.1.1 Domein Persoonlijke ontwikkeling

6.1.1.1 ONDERSTEUNING

Indicator 1: Hoeveel personen met een beperking gebruiken een Persoonlijk Assistentiebudget (PAB)?

Indicator 2: Hoeveel personen met een beperking krijgen een financiële tegemoetkoming omwille van hun beperking?

Indicator 3: Hoeveel personen met een beperking maken gebruik van een rolstoel?

Indicator 4: Hoeveel personen met een beperking hebben hulpmiddelen en/of aanpassingen nodig om hun leven uit te bouwen zoals ze dat willen, en om de dingen te kunnen doen die ze graag doen?

6.1.1.2 MEDIA EN ICT

Indicator 5: Hoeveel personen met een beperking beschikken over of hebben toegang tot een radio, televisie en/of krant?

Indicator 6: Zijn radio, televisie en krant toegankelijk voor personen met een beperking?

Indicator 7: Hoeveel personen met een beperking beschikken over of hebben toegang tot een computer en internet?

Indicator 8: Hoeveel personen met een beperking gebruiken een computer en internet?

6.1.1.3 LEVENSLANG LEREN

Indicator 9: Wat is het hoogst behaalde diploma van een personen met een beperking? (opleidingsniveau)

Indicator 10: Hoeveel personen met een beperking nemen deel aan bijkomende opleidingen? (participatiegraad)

Indicator 11: Hoeveel personen met een beperking nemen deel aan het hoger onderwijs?

Indicator 12: Hoeveel personen met een beperking nemen deel aan het buitengewoon (basis- en secundair) onderwijs?

Indicator 13: Hoeveel personen met een beperking maken gebruik van het onderwijs voor chronisch zieken?

Indicator 14: Hoeveel personen met een beperking nemen deel aan het gewoon (basis- en secundair) onderwijs? (geïntegreerd of inclusief onderwijs)

Indicator 15: Hoeveel personen met een beperking krijgen GON-begeleiding in het gewoon (basis- en secundair) onderwijs? (geïntegreerd onderwijs)

Indicator 16: Hoeveel personen met een beperking maken gebruik van het Leerlingenvervoer Stedelijk Onderwijs?

Indicator 17: Hoeveel personen met een beperking worden opgevangen in reguliere opvanginitiatieven?

Indicator 18: Hoeveel personen met een beperking worden opgevangen in speciale opvanginitiatieven?

6.1.2 Domein Zelfbepaling

6.1.2.1 BEHOEFTE / ASPIRATIES / WENSEN / DROMEN

Indicator 19: Ervaren personen met een beperking behoeften die onbeantwoord blijven?

Indicator 20: Hebben personen met een beperking bepaalde aspiraties, wensen en dromen?

Indicator 21: Ervaren personen met een beperking obstakels bij het nastreven van hun aspiraties, wensen en dromen?

Indicator 22: In welke mate kunnen en mogen personen met een beperking zelf keuzes maken?

Indicator 23: In welke mate kunnen personen met een beperking aangeven wat ze willen?

6.1.3 Domein Persoonlijke relaties

6.1.3.1 SOCIALE NETWERKEN

Indicator 24: Met hoeveel personen bespreken personen met een beperking belangrijke persoonlijke zaken? (aantal vertrouwenspersonen)

Indicator 25: Bij wie kunnen personen met een beperking terecht voor steun bij ziekte: familie/vrienden/buren/anderen/niemand?

Indicator 26: Hoeveel goede vrienden hebben personen met een beperking?

Indicator 27: Hoe vaak hebben personen met een beperking contact met vrienden? (frequentie)

Indicator 28: Hoeveel personen met een beperking hebben een partner (al dan niet met een beperking)?

Indicator 29: Hoeveel personen met een beperking zijn ongehuwd/getrouwd/gescheiden/weduwe of weduenaar?

Indicator 30: Hoeveel personen met een beperking hebben kinderen?

6.1.3.2 SITUATIE MANTELZORGERS / GEZINSLEDEN

Indicator 31: Hoeveel personen met een beperking (65+ / 65-) genieten van een forfaitaire vergoeding van hun mutualiteit voor de niet-medische kosten van mantelzorg en thuiszorg mantel- en thuiszorg?

Indicator 25: Bij wie kunnen personen met een beperking terecht voor steun bij ziekte: familie/vrienden/buren/anderen/niemand?

Indicator 32: Met wie wonen personen met een beperking samen? (huishoudtype, gezinsleden)

6.1.4 Domein Sociale Inclusie

6.1.4.1 VRIJE TIJD / SPORT / CULTUUR

Indicator 33: In welke mate doen personen met een beperking individuele activiteiten binnenshuis? (lezen, TV kijken, ...)

Indicator 34: In welke mate doen personen met een beperking individuele activiteiten buitenshuis? (wandelen, bibliotheek, film, ...)

Indicator 35: In welke mate doen personen met een beperking activiteiten in groepsverband? (sportclub, hobbyclub, ...)

Indicator 36: In welke mate doen personen met een beperking aan sport (al dan niet in groepsverband)?

Indicator 37: Hoeveel personen met een beperking zijn actief lid van reguliere/speciale vrijetijds- verenigingen? (jeugdwerk e.d.)

Indicator 38: In welke mate nemen personen met een beperking deel aan culturele activiteiten (in Gent)? (festival, concert, museum, theater, ...)

Indicator 39: Hoeveel personen met een beperking nemen deel aan reizen en toerisme (in het reguliere en/of speciale circuit)?

6.1.4.2 POLITIEKE PARTICIPATIE

Indicator 40: Hoeveel personen met een beperking zijn lid van een politieke partij?

Indicator 41: Hoeveel personen met een beperking nemen deel aan een publiek, adviserend of besluitvormingsorgaan?

Indicator 42: Hoeveel personen met een beperking oefenen een politiek mandaat uit?

6.1.4.3 MOBILITEIT

Indicator 43: In welke mate kunnen personen met een beperking buitenhuis gaan / zich verplaatsen in de buurt / naar verder afgelegen plaatsen gaan / trappen op- en afdalen?

Indicator 44: Hoe vaak maken personen met een beperking gebruik van de steun van anderen (familie, mantelzorgers, vrijwilligers, ...) voor hun vervoer?

Indicator 45: Hoeveel keer per dag leggen personen met een beperking de weg af tussen woonplaats en werk of school? Welk vervoermiddel gebruiken personen met een beperking meestal?

Indicator 46: Over welk(e) vervoermiddel(en) beschikken personen met een beperking?

Indicator 47: Hoe toegankelijk is het openbaar bus- en tramvervoer De Lijn voor personen met een beperking?

Indicator 48: Hoe vaak maken personen met een beperking gebruik van het aangepast vervoer?

6.1.5 Domein Rechten

6.1.5.1 DIENSTVERLENING EN TOELAGEN VAN DE STAD GENT EN OCMW GENT

Indicator 49: Welke dienstverlening en toelagen van Stad Gent/OCMW Gent kennen personen met een beperking?

Indicator 50: Van welke dienstverlening en toelagen van Stad Gent/OCMW Gent maken personen met een beperking gebruik?

Indicator 51: Hoe tevreden zijn personen met een beperking van de dienstverlening en toelagen van Stad Gent/OCMW Gent? / Hoe ondersteunend ervaren personen met een beperking de dienstverlening en toelagen van Stad Gent/OCMW Gent?

Indicator 52: Bij welke diensten van Stad Gent/OCMW Gent ondervinden personen met een beperking toegankelijkheidsproblemen?

Indicator 53: In welke mate zijn de gebouwen van de diensten van Stad Gent/OCMW Gent in het algemeen toegankelijk voor personen met een beperking?

Indicator 54: In welke mate is de informatie en communicatie van de diensten van Stad Gent/OCMW Gent in het algemeen toegankelijk voor personen met een beperking?

6.1.5.2 INTEGRALE TOEGANKELIJKHEID (5 B's)

Indicator 53: In welke mate zijn de gebouwen van de diensten van Stad Gent/OCMW Gent in het algemeen toegankelijk voor personen met een beperking?

Indicator 54: In welke mate is de informatie en communicatie van de diensten van Stad Gent/OCMW Gent in het algemeen toegankelijk voor personen met een beperking?

Indicator 55: Wat vinden personen met een beperking van de voorzieningen die in hun buurt worden aangeboden? (voetpaden, openbaar vervoer, winkels, gezondheidsdienst, kinderopvang, cultuur, ...)

Indicator 56: In welke mate zijn de straten in de onmiddellijke woonomgeving van personen met een beperking toegankelijk voor hen?

Indicator 57: In welke mate zijn de winkels (bakker, slager, krantenwinkel, ...) in de onmiddellijke woonomgeving van personen met een beperking toegankelijk voor hen?

Indicator 58: In welke mate zijn de openbare gebouwen (gemeentehuis, bibliotheek, politiekantoor, ...) in de onmiddellijke woonomgeving van personen met een beperking toegankelijk voor hen?

6.1.6 Domein Emotioneel welbevinden

6.1.6.1 WELZIJN

Indicator 59: In welke mate maken personen met een beperking zich zorgen over belangrijke aspecten van het dagelijkse (maatschappelijke) leven?

Indicator 60: In welke mate zijn personen met een beperking tevreden over verschillende levensaspecten?

Indicator 61: In welke mate voelen personen met een beperking zich gelukkig?

Indicator 62: In welke mate ervaren personen met een beperking plezier?

Indicator 63: In welke mate hebben personen met een beperking een positieve mentale gezondheid? (vitaliteit)

Indicator 64: In welke mate hebben personen met een beperking depressieve problemen? (psychische gezondheid)

Indicator 65: In welke mate hebben personen met een beperking last van vereenzaming?

Indicator 66: In welke mate voelen personen met een beperking zich veilig in hun woonomgeving?

6.1.7 Domein Fysiek welbevinden

6.1.7.1 GEZONDHEID

Indicator 67: Hoeveel bewoners van Gent hebben een beperking en/of chronische ziekte?

Indicator 68: Welk aandeel van de Gentse bevolking heeft een beperking en/of chronische ziekte?

Indicator 69: Wat is de vertegenwoordiging van de 7 specifieke beperkingen (fysieke, visuele, auditieve en verstandelijke beperking, ASS, NAH en chronische ziekte) binnen de totale bevolkingsgroep personen met een beperking in Gent ?

Indicator 70: Zijn bepaalde beperking(en) mogelijk eigen aan of meer vertegenwoordigd binnen bepaalde bevolkingsgroepen?

Indicator 71: Wat is de opdeling per leeftijdscategorie en geslacht?

Indicator 72: Is de beperking of chronische ziekte aangeboren?

Indicator 73: Hoeveel bewoners van Gent hebben een erkenning van het VAPH?

Indicator 74: Hoeveel bewoners van Gent hebben een erkenning van de FOD Directie-generaal Personen met een beperking?

Indicator 75: Hoeveel personen met een beperking worden door hun gezondheid belemmerd in het algemene dagelijks leven (ADL-activiteiten)? Hoeveel personen met een beperking zijn bedlegerig?

Indicator 76: Hoe is de algemene gezondheidstoestand van personen met een beperking?

Indicator 77: Hoeveel personen gebruiken de maximumfactuur van hun mutualiteit?

6.1.8 Domein Materieel welbevinden

6.1.8.1 INKOMEN

Indicator 78: Wat is het gemiddeld persoonlijk netto-inkomen van personen met een beperking?

Indicator 79: Wat is het gemiddeld netto- gezinsinkomen van personen met een beperking?

Indicator 80: Wat is het gemiddeld reël 'leefgeld' na betalingen vaste kosten?

Indicator 2: Hoeveel personen met een beperking krijgen een financiële tegemoetkoming omwille van hun beperking?

6.1.8.2 ARBEID

Indicator 81: Hoeveel personen met een beperking zijn student?

Indicator 82 : Hoeveel personen met een beperking zijn werkzaam?
(werkzaamheidsgraad)

Indicator 83: Hoeveel personen met een beperking zijn werkzoekend?
(werkloosheidsgraad)

Indicator 84: Hoeveel personen met een beperking zijn inactief?
(inactiviteitsgraad)

Indicator 85: Hoe lang is een personen met een beperking werkloos?

Indicator 86: Wat is de procentuele verdeling van personen met een beperking naar professioneel statuut (arbeider/bediende/ambtenaar/zelfstandige)?

Indicator 87: Welk type arbeid doen personen met een beperking (vast werk/uitzendarbeid/ ...)? (werkzekerheid)

Indicator 88: Hoeveel personen met een beperking werken als leidinggevenden en kaderpersoneel?

Indicator 89: Hoeveel personen met een beperking werken op de gewone arbeidsmarkt/ op de gewone arbeidsmarkt met ondersteuning/in een beschutte werkplaats/in een sociale werkplaats? (sociale economie)

Indicator 90: Hoeveel personen met een beperking maken gebruik van trajectwerking of een tewerkstellingsprogramma? (sociale economie)

Indicator 91: Hoeveel personen met een beperking werken voltijds/deeltijds?

6.1.8.3 WONEN

Indicator 92: Hoeveel personen met een beperking zijn eigenaar van de woning waarin men leeft?

Indicator 93: Hoeveel personen met een beperking wonen in een (aangepaste) woning op de private markt?

Indicator 94: Hoeveel personen met een beperking wonen in een (aangepaste) sociale woning?

Indicator 95: Hoeveel personen met een beperking wonen in een bepaalde zorgvorm van het VAPH (tehuis/begeleid wonen/ ...)?

Indicator 96: Hoeveel personen met een beperking leven in een woning die men geschikt vindt om in te wonen?

Indicator 97: Wat vinden personen met een beperking van de staat van hun woning (of van het gebouw waarin die woning gelegen is)?

6.2 Matrix met voorbeeldindicatoren per domein

Domeinen			Voorbeeldindicatoren
Kwaliteit van Bestaan	Supports Intensity Scale	Stad Gent	
Persoonlijke ontwikkeling	Activiteiten in huis Leren en permanente vorming	Ondersteuning Media en ICT Levenslang leren	PAB? Rolstoelgebruiker? Gebruik van computer of GSM/telefoon? Opleidingsniveau/inclusief of buitengewoon onderwijs
Zelfbepaling	Belangenbehartiging	Behoeften/aspiraties/wensen/ dromen	Mag je zelf keuzes maken? Maak je dan ook zelf keuzes? Worden je keuzes serieus genomen? Kan je eigen doelen, wensen en dromen nastreven?
Persoonlijke relaties	Sociale activiteiten	Sociale netwerken Situatie mantelzorgers/ gezinsleden	Heb je goede vrienden? Hoe vaak heb je contact met je vrienden? Mantel- en thuiszorg 65+ / Mantel- en thuiszorg 65- Gezinssamenstelling?
Sociale inclusie	Activiteiten in samenleving Sociale activiteiten	Vrije tijd/sport/cultuur Politieke participatie Mobiliteit Integrale toegankelijkheid (5B)	Lid van jeugdwerkinitiatieven / deelname activiteiten Lid van politieke partij? In welke mate kan je buitenhuis gaan / verplaatsen / ... ? Hoe vaak gebruik je basisvoorzieningen in je buurt?
Rechten	Gezondheid en veiligheid Belangenbehartiging	Dienstverlening en toelagen van de Stad Gent	Kent u deze dienst? Maakt u gebruik van deze dienst? Hoe tevreden bent u over de werking? Welke voorzieningen/diensten mis je het meest?
Emotioneel welzijn	Gezondheid en veiligheid Belangenbehartiging Behoefte aan gedragsmatige ondersteuning	Welzijn /	Voel je je veilig in jouw buurt? Psychologisch welzijn Positieve mentale gezondheid: vitaliteit Depressieve problemen?
Fysiek welzijn	Gezondheid en veiligheid Behoefte aan medische ondersteuning	Gezondheid /	Persoonlijk gezondheidsprobleem? (ziekte/handicap) Belemmerd in ADL? / Bedlegerig? Erkenning VAPH / Erkenning Directie-Generaal personen met een handicap Maximumfactuur?
Materieel welzijn	Arbeidsmatige activiteiten	Inkomen Arbeid Wonen	Gezinsinkomen / tegemoetkomingen Statuut (werkend/werkloos/inactief) / arbeidstype Eigenaar van de woning? / Zorgvorm VAPH? Wat is belangrijkste reden opdat je zou verhuizen?

